

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

7. november 2024

číslo 21

ročník XXXV

cena 0,70 €

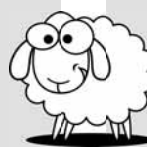
Oceňme

dobrovolníkov
nášho mesta
str. 2

Nové

prvky
na túrach
str. 5

Festival

vlny
v Kammerhofe
str. 12

Práce na projektovej dokumentácii plavárne

Plaváreň je téma, ktorá občanov nášho mesta zaujíma, a to aj napriek referendu, ktoré bolo neplatné, pretože sa na ňom zúčastnilo 9,86% oprávnených hlasujúcich.

Uvedomujeme si, že rozhodnutie o uzatvorení plavárne nebolo populárne, avšak sme presvedčení, že bolo racionálne. Podobným procesom prešli aj iné plavárne (napr. v Žiari nad Hronom) a dnes už opäť slúžia verejnosti zmodernizované, menej energeticky a finančne náročné.

Objekt mestskej plavárne FOTO ARCHÍV MsÚ

13.str.

Z rokovania MsZ

**Primátorka mesta
Mgr. Nadežda Babiaková
zvolala na 23.10.2024
rokovanie MsZ.**

MsZ schválilo:

- program rokovania zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici s dátumom 23. október 2024 s doplnením do bodu rôzne:
- Informatívna správa o nutnosti rekonštrukcie oporného múra na ul. Horná ružová,
- návrhovú komisiu v zložení: JUDr. Dušan Lukačko, predseda komisie,

Lubomír Barák, člen, Ing. Mgr. Ján Krátky,

- Operačný plán zimnej údržby miestnych komunikácií na sezónu 2024 – 2025,
- Krízový plán zimnej údržby miestnych komunikácií,
- Rozpočtové opatrenia v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

MsZ vzalo na vedomie:

- kontrolu plnenia uznesení zo za-

sadnutia Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici, konaného dňa 21. augusta 2024 a 11. septembra 2024,

- Správu o príprave TS, m. p., Banská Štiavnica na zimnú údržbu MK a verejných priestorov,
- Správu o príprave Bytovej správy, s. r. o. na zimnú vykurovaciu sezónu 2024/2025,
- Monitoring plnenia komunitného plánu sociálnych služieb – vyhodnotenie plnenia komunitného plánu sociálnych služieb za rok 2023,

13.str.

Beseda

s **Lenkou Žofajovou**, autorkou, manažérkou a mamou troch detí. Byť rodičom v dnešnom svete je niekedy veľmi náročné. V spolupráci s mestskou knižnicou sme pre Vás pripravili besedu s autorkou dvoch odborných a láskavých kníh: *Sprievodca rodiča dnešného (Prvý rok)* a *Sprievodca rodiča dnešného (Druhý rok)*.

Na besede sa budete môcť dozvedieť, ako jej knihy vznikali, ale podeli sa aj o osobné postrehy a skúsenosti s rodičovstvom v dnešnom svete.

Na besede si budete môcť knihy zakúpiť aj s podpisom autorky.

Vstupné: Zdarma

Beseda sa uskutoční **vo štvrtok, 14. 11. 2024, čase o 17.00 h**

Kde?: Materské centrum Bod k., ZŠ J. Kollára na Drieňovej, vchod zľava, 1. posch.

Kontakt: viktoriamichalska@banskastiavnica.sk

OKŠaMK

INZERCIA

SPEVÁCKY ZBOR HRON

16. 11. O 18:00
BANSKÁ ŠTIAVNICA

PREDPREDAJ: www.banskastiavnica.sk/kultura, Ticketlive.sk

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY

STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.
so: 7:30 - 11:30 hod.

KAŽDÝ DEŇ ZĽAVA 10%

z programu
primátorky**28.10.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na stretnutí vedenia Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
- s predstaviteľmi územnej samosprávy.

29.10.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s ministrom cestovného ruchu a športu Dušanom Keketim - MCRŠ SR k možnosti financovania rekonštrukcie mestskej plavárne.
- Pracovné rokovanie so štátnym tajomníkom MŽP SR Štefanom Kuffom k projektom mesta na úseku odpadového hospodárstva a úpravy verejnej zelene.

30.10.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pamiatka zosnulých – ekumenická pobožnosť, spomienka na zosnulých občanov nášho mesta.

31.10.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k plneniu rozpočtu mesta Banská Štiavnica
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so štátnym tajomníkom Ministerstva hospodárstva SR Szabolcsom Hodosym.
- Pracovné rokovanie k ÚPN – zmeny a doplnky č. 11 na BBSK odd. územného plánovania a životného prostredia s Ing. M. Valkovou.
- Riešenie právnych vecí mesta.
- Redakčná rada ŠN

Pamiatka zosnulých

V stredu 30. 10. 2024 Mesto Banská Štiavnica usporiadalo v spolupráci s Rímskokatolíckou farnosťou Banská Štiavnica v Dome smútku Frauenberg (Kostol Panny Márie Snežnej) spomienku na našich najdrahších, ktorí nás navždy opustili.

Svojim životom a prácou, získali si trvalé miesto v srdciach i myšliach všetkých nás, ktorí sme ich milovali...

Primátorka mesta Mgr. Nadežda Babiaková si uctila pamiatku občanov nášho mesta, čo vyjadrila vrúcnymi slovami vo svojom príhovore.

Tých, ktorí nás v uplynulom období opustili, prečítali zo Zboru pre občianske záležitosti Mária Bartiková a matrikárka Mgr. Miroslava Celdarová. Podujatia sa zúčastnil aj dekan rímskokatolíckej cirkvi, Farnosťi Banská Štiavnica, Mgr. Norbert Ďurdík, ktorý si pri tejto príležitosti pripomenul Pamiatku všetkých zosnulých ekumenickou pobožnosťou a modlitbami.

Vrelou spomienkou na zosnulých, ktorí nás opustili koncom minulého roka a v tomto roku sme si uctili ich pamiatku bolo zapálenie veľkého srdca z kahancov. Nech odpočívajú v pokoji!

Michal Kríž

Upozornenie

Mesto Banská Štiavnica vzhľadom na havarijný stav oporného múru na Ul. Dolná ružová predlžuje úplnú uzávierku tejto miestnej komunikácie, a to v termíne do 24.11.2024.

Termín sa môže zmeniť podľa stavu zabezpečovacích prác pri odstraňovaní havarijného stavu. Žiadame všetkých majiteľov osobných motorových vozidiel, aby rešpektovali dopravné značenie a pokyny MsPo. Pretože ide o mimoriadne vážnu situáciu, prosíme obyvate-

ľov tejto časti ulice a aj ostatných, aby nevstupovali svojimi vozidlami na komunikáciu a neohrozovali tak bezpečnosť a zdravie svoje a pracovníkov pracujúcich na oprave múru. Pri nerespektovaní týchto pokynov sa môže oporný múr zrútiť, čo by spôsobilo veľké materiálne škody na majetku. Majitelia nehnuteľností na tejto ulici budú môcť parkovať svoje vozidlá pri múre Botanickej záhrady a budú kontaktovaní príslušníkmi MsPo ohľadom detailov a EČV vozidiel. Ďakujeme za porozumenie a trpezlivosť!

MsÚ

INZERCIA

**OCEŇME
DOBROVOĽNÍKOV
NÁŠHO MESTA**

Nominujte jednotlivcov alebo skupiny,
ktoré menia naše mesto k lepšiemu

„JEDINÝ ROZDIEL
MEDZI BOHATÝM A
CHUDOBŇM
ČLOVEKOM JE V TOM,
ČO ROBÍ VO SVOJOM
VOĽNOM ČASE.“
ROBERT KIYOSAKI

UZÁVIERKA NOMINÁCIÍ: 22. NOVEMBRA 2024
NOMINÁCIE POSIELAJTE NA:
KAMILA.GALLOVA@BANSKASTIAVNICA.SK

z programu
primátorky**5.11.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s riaditeľkou MŠ ul. 1. mája k finančným potrebám MŠ.

6.11.

- Gremiálna porada.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so zástupcami Nadácie spolupracujúcej s odborom pre vojnových veteránov a vojnové hroby Ministerstva obrany ČR zameranej na obnovu spoločných vojnových hrobov.

- Pracovné rokovanie k VZN o miestnych daniach, poplatkoch a VZN poplatky za komunálny odpad.

7.11.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so zástupcami Lesov SR a zástupcami zhotoviteľa týkajúce sa rekonštrukcie strechy Szitnyayovský dom.
- Predstavenstvo OOCR RBŠ.

8.11.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so štátnym tajomníkom MK SR Mgr. Mária Maruškom.
- Pracovné rokovanie so zástupcami SBM.

Viera Lauková

Jesenná súťaž

- výhercovia

Správne odpovede: 1. A/cisár Jozef a jeho brat Leopold, B/1948, **2.** A/1275, B/Horná Bieber

Zo všetkých správnych odpovedí sme vyžrebovali týchto šťastných výhercov, ktorí **získavajú vecné ceny: 1.** Mária Buzalková, **2.** Katarína Šestáková, **3.** Viera Balážová, **4.** Anna Sýkorová, **5.** Eva Uhrinčatová, **6.** Ľubica Balážová, **7.** rod. Dobrovičová, **8.** Iveta Oravcová, **9.** Eva Kolembusová, **10.** Helena Turcerová, **11.** Ivica Moravčíková, **12.** Adela Plevová, **13.** rod. Patakyová, **14.** Mária Čaklošová. Srdečne blahoželáme! Ceny si vyzdvihniete v red. ŠN.

Vaša red. ŠN

Práce na projektovej dokumentácii plavárne

Š1.str. Mesto Banská Štiavnica urobilo všetko pre to, aby malo pre-rušenie činnosti plavárne čo najmenší negatívny efekt na jej užívateľov. Uzavrelo dohodu s majiteľmi bazéna v Súkromnej ZŠ Guliver, ako aj zvýšilo finančnú dotáciu pre plavecký klub. Na plaváreň sme nezabudli a Mesto Banská Štiavnica pracuje na krokoch a prácach, ktoré ju pomôžu opätovne otvoriť.

V roku 2021 bola vypracovaná a odovzdaná, poslancom odprezentovaná a prerokovaná štúdia modernizácie Mestských kúpeľov – plavárne v Banskej Štiavnici (spracovateľ Archico, s. r. o., ateliér s projektantmi), z ktorej vychádza samotná projektová dokumentácia.

Na základe následného verejného obstarávania vypracováva mesto Banská Štiavnica

Projektovú dokumentáciu (ďalej len „PD“) **pre stavebné povolenie a realizáciu diela: „Modernizácia plavárne – mestských kúpeľov v zmysle spracovanej štúdie objektu v Banskej Štiavnici.“**

Firma Design Engineering, a.s., Palisády 33, 811 06 Bratislava s hlavným projektantom: Ing. Petrom Uhrovičom (v spolu spolupráci: Ing. arch. Mária Drblíková a ostatní). Návrh súčasnej PD je na základe spoločných rokovanií so samosprávou a poslan-

cami upravený v porovnaní s odovzdanou štúdiou, ktorá slúžila ako podklad pre spracovanie PD.

Odovzdanie kompletnej projektovej dokumentácie by malo prebehnúť do konca roka 2024. Projektová dokumentácia je rozdelená na dve etapy, a to časť pre stavebné povolenie a realizačná časť dokumentácie.

V súčasnosti bola odovzdaná prvá časť projektovej dokumentácie, ktorá je potrebná pre vydanie samotného stavebného povolenia, na ktorého vybavení v súčasnosti pracujeme. Následne bude odovzdaná realizačná časť dokumentácie.

Projektová dokumentácia modernizácie plavárne sa snaží v maximálnej miere využiť dobré riešenia existujúcej budovy. Hlavná charakteristická črta existujúcej budovy vo forme veľkej presklennej steny do bazénovej haly je posilnená vysunutím hmoty s cieľom vytvorenia detského sveta. Panoramatický charakter, výrazne viditeľný zo spodného parkoviska, sa týmto riešením umocní. Terasa s ležadlami bude situovaná na juhozápadnej fasáde, čím sa dosiahne jej maximálne preslnenie v kombinácii s výhľadom na protihľlú, prírodnú scenériu a mesto. Z juhovýchodnej strany sa odkope terén, čím sa dosiahne preslnenie suterénnych priestorov a zároveň sa rozšíria možnosti parkovania.

Okná vo wellnessovej časti budovy sú navrhnuté z juhovýchodnej strany formou francúzskych okien. V objekte by mali v závislosti od následne vybudovaných etáp vzniknúť zóny: plavecká časť, wellness zóna, detská zóna a vonkajšia terasa.

Mesto vo svojom rozpočte vyčlenilo finančné prostriedky vo výške viac ako 300 000 € na kapitálové výdavky, ktoré budú použité na spracovanie komplexnej projektovej dokumentácie obnovy plavárne.

Následne po odovzdaní projektovej dokumentácie a získaní finančných prostriedkov na samotnú realizáciu diela by sa mala plaváreň zmeniť na viacúčelové športovo – relaxačné centrum, ktoré by slúžilo nielen miestnym plavcom, ale aj verejnosti a návštevníkom mesta, čo by mohlo napomôcť k jeho ekonomickej stabilite. Samotné etapy realizácie plavárne budú závislé od získaných finančných prostriedkov. Z tohto dôvodu primátorka mesta Nadežda Babiaková rokovala minulý týždeň s ministrom cestovného ruchu a športu Dušanom Keketim, s ktorým hľadali spôsoby a možnosti financovania tohto projektu. Ako najschodnejšia alternatíva sa javí financovanie prostredníctvom Fondu na podporu športu a využitie fondov EÚ.

MsÚ

Výberové konanie

Zriaďovateľ Obec Podhorie v zmysle § 4 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 5 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov vyhlasuje výberové konanie na obsadenie funkcie **riaditeľa Materskej školy**, Podhorie 85, Podhorie (bez právnej subjektivity) s predpokladaným nástupom 2.1.2025. **Písomnú žiadosť o zaradenie do výberového konania spolu s dokladmi doručte do 29.11.2024 do 14.00 h, na adresu: Obec Podhorie, Podhorie Teplá č. 85, 969 82 Podhorie.**

Obálku označte heslom „**Výberové konanie – riaditeľ Materskej školy v Podhorí, Podhorie 85, Podhorie – neotvárať!**“

O termíne a mieste výberového konania budú uchádzači informovaní písomne radou školy najmenej 7 dní pred jeho konaním. Vyhlasovateľ si vyhradzuje právo nezaraďiť do výberového konania tých uchádzačov, ktorí nespĺňajú požadované podmienky. Bližšie informácie nájdete na webovej stránke obce.

Dana Ložiová,
starostka obce Podhorie

Oznam

Kancelária SZTP oznamuje širokej verejnosti, že hľadá vhodného kandidáta na obsadenie funkcie predsedu ZO SZTP. Funkcia nie je honorovaná.

Predpoklady pre výkon funkcie:

- organizačné schopnosti,
 - komunikačné schopnosti,
 - základné ovládanie práce s PC
 - ochota urobiť niečo užitočné pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím
- Uchádzači sa môžu hlásiť mailom na adrese mestytikov@oznam.sk alebo telefonicky na čísle: 0915 896 586

Eva Šestáková,
podpredseda ZO SZTP

myšlienka
dňa

„Nepravda je často pravda prevrátená hore nohami.“

Sigmund Freud

Z rokovania MsZ

Š1.str. - Správu zo zasadnutia Komisie zriadenej podľa zák. č. 357/2004 v znení neskorších právnych predpisov (zák. č. 545/2005 Z. z.) o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov,

- zahraničnú služobnú cestu primátorky mesta Banská Štiavnica Mgr. Nadeždy Babiakovej do Córdoba, kde sa v dňoch 23.-27.9.2024 zúčastnila 17. svetového kongresu Organizácie miest svetového dedičstva,

- Informatívnu správu o nutnosti rekonštrukcie oporného múra na ul. Horná ružová a súhlasí s financovaním akcie vo výške 50% z celkových nákladov, maximálne 20 000 €.

MsZ neschválilo:

- zrušiť Uznesenie č. 60/2023 prijaté Mestským zastupiteľstvom Mesta Banská Štiavnica do dňa 12.4.2023, ktorým bol schválený prenájom ma-

jetku Mesta Banská Štiavnica:

- časť pozemku parc. Č. E KN 1792/2, v celkovej výmere 168 m², záhrada, z ktorého sa na prenájom odčlení cca 43 m²,

- časť pozemku parc. Č. E KN 6574/1, v celkovej výmere 27 619 m², ostatná plocha, z ktorého sa na prenájom odčlení cca 12 m²,

- časť pozemku parc. Č. E KN 1850/3, v celkovej výmere 788 m², záhrada, z ktorého sa na prenájom odčlení cca 34 m². Celkom na prenájom: cca 89 m²,

- Pozemky sú vedené v katastri nehnuteľností Okresného úradu v Banskej Štiavnici, katastrálny odbor, na LV č. 3076, (pod B1), pre okres Banská Štiavnica, obec Banská Štiavnica, k. ú. Banská Štiavnica, v prospech vlastníka Mesto Banská Štiavnica v 1/1. Pozemkom je vedená technická infraštruktúra STL plynovod

a taktiež kanalizácia DN 300.

Majetkové veci:

a) Námietka kúpnej ceny, ul. Malé trhovisko,

b) Zmena podmienok Uzn. Č. 68/2024, ul. Spojná,

c) Prevod pozemku, Povrazník,

d) Prevod pozemkov, ul. Horná Huta,

e) Zámer na prevod časti pozemkov, Ul. SNP,

f) Zámer na prevod časti pozemku, Klinger,

g) Zámer na prevod časti pozemku, ul. Požiarnicka,

h) Zámer na zámenu pozemkov – Ul. J. M. Hurbana.

Po prerokovaní všetkých bodov primátorka mesta rokovanie MsZ ukončila.

Kompletné uznesenia z MsZ sú zverejnené aj na www.banskastiavnica.sk

Spracoval: Michal Kríž

Vrelá vďaka,

p. MUDr. Veselényiová

22. a 23.10. prakticky vo všetkých slovenských médiách odznali mimoriadne znepokojujúce informácie, že na Slovensku nielenže chýba okolo 2 000 lekárov a ďalšími výpoveďami hrozí takmer 2 500 lekárov, pričom pri 79 okresoch len 7 má pokrytú základnú sieť lekármí. Na pozadí tohto všetkého odznala v týchto dňoch ďalšia informácia ako taký hrejivý balzám, že v Banskej Štiavnici vzniká ďalšia ambulancia. Bude to krajská detská ambulancia a novou lekárkou v tejto ambulancii bude MUDr. Alena Veselényiová, ktorá príde do nášho mesta do jej novej ambulancie 4.11. až zo Spišskej Novej Vsi. Bola to určite potešujúca informácia a treba len zapriať našej novej spoluobčianke absolútnu pohodu v jej práci a hlavne, čo najväčšiu každodennú spokojnosť jej pacientov. Nakoniec si ešte zaprajme, aby jej príklad našiel aj ďalších nasledovníkov.

Ján Novák

Ocenenie

Angažovaná škola

Veľmi ma teší, že vás môžem informovať o úspešnom ocenení, ktoré sme získali pre náš Školský internát za 1. ročník programu Haló, počúvam!, ktorý sa konal v školskom roku 2023/24.

V piatok 18.10.2024 sa Emka a Saška, ako zástupkyne žiakov zúčastnili medzinárodnej konferencie v Banskej Bystrici, ktorého súčasťou bolo národné a medzinárodné oceňovanie Angažovaná škola. Z konferencie sme si odniesli dve super ocenenia:

V medzinárodnom kole sme, z vyše 120 účastníkov, získali úžasné 3.miesto.

A zo 45 národných projektov sme sa stali víťazom národnej ceny Angažovaná škola v kategórii výchova mimo vyučovania.

Anna Possegga

„Vino a deti hovoria pravdu.“

Slovenské príslovie

List pánu poslancovi

Vážení pán poslanec.

Píšem Vám ako obyvateľ mesta, ktorému ste pri kandidatúre do zastupiteľstva BBSK sľubovali z titulu Vašej budúcej funkcie mnoho vecí, o.i. aj zlepšenie zdravotnej starostlivosti. A tak som Vás tam chcel vidieť a dal Vám svoj hlas. Podarilo sa, ste podpredsedom nášho samosprávneho kraja a ja som čakal hodnú chvíľu, čo sa zlepší. Tento október som sa dočkal. S veľkou slávou ste boli prítomný, ako člen BBSK pri otvorení novej pediatrickej ambulancie v súkromnom zdravotnom stredisku. Za prítomnosti kamier Slovenskej televízie sme si vypočuli, čo sa v Banskej Štiavnici na poli zdravotníctva podarilo. Tlieskam, veď ďalší – myslím tretí pediater v Štiavnici je asi veľká pomoc pre deti a ich rodičov a ja im to prajem z celého srdca, aj keď pani doktorka, pokiaľ viem, a ak sa mylím opravte ma, sem nebola ťažko-horko Vami zlanárená a „poprehovávaná“ ako sa z reportáže mohlo zdať, ale sa prísťahovala z vlastnej vôle, dobrovoľne, za manželom a s finančnou dotáciou Vášho úradu. Nezainteresovaný človek by povedal - výborný počín. Ale ja, onkologický pacient Andrej Ebert som zainteresovaný, hoci nechtiac, až, až. A tak musím povedať aj to povestné B, ktoré v onej televíznej reportáži nezaznelo. Priestor, kde sídli nová pediatrická ambulancia totiž veľmi dôverne poznám. A spolu so mnou aj obrovský počet mojich spoluobčanov (chvala-

bohu aj tých mladších len na preventívnych). Presedeli sme tam u urológa pár hodín a videl som chlapov, ale aj ženy rôzneho veku z ambulancie vychádzať s úľavou, ale aj so zdrvivou diagnózou v rukách. Utorok boli naše dni, keď sme nemuseli cestovať kade tade po republike za špecialistom, ale on prichádzal za nami. Pán doktor je už síce v rokoch, ale boli sme mu vďační, že túto cestu celé roky absolvoval. Mraky ľudí a od rána do neskorého popoludnia robili aj so sestričkou čo sa dalo, a čo nezvládli v Štiavnici, vyšetrili a vykonali aj potrebný zákrok v jeho ambulancii vo Zvolene.

Zhodou okolností, bol som v ten augustový utorok u pána doktora na kontrole a správa, že je to jeho posledný utorok v Štiavnici nás všetkých zaskočila. Ako aj jeho zdôvodnenie o opustení priestorov, ktoré tu nebudem komentovať, to nech si dotknuté osoby samy spytujú svedomie.

Po zistenej situácii chcelo mesto, konkrétne pani primátorka, ešte nepriaznivú situáciu s odchodom lekára zvrátiť, vstúpila do jednanja s majiteľmi iných zdravotníckych priestorov, ale ponúknutú náhradu už pán doktor neakceptoval.

Ale opäť k Vám, pán poslanec. Ste ešte mladý, ale za pár rôčkov by ste aj Vy mali absolvovať – ak ste zodpovedný voči svojmu zdraviu, čo verím, že ste, preventívnu prehliadku u špecialistu tohto druhu. Ale Vy máte šťastie, ste v tej Banskej Bystrici a nebudete odkázaný na lekára tu doma, takpove-

diac hneď za rohom. Vy sa asi nebudete ako starý chlap s podlomeným zdravím o paličke, lebo aj takí boli pacienti pána doktora „trajgárit“ autobusom alebo vlakom (chodí vôbec?), alebo byť odkázaný na sociálny taxík, či sprevádzanie rodinným príslušníkom, či láskavým susedom po Slovensku, keď si konečne niekde zoženiete lekára – špecialistu. Tak ešte tu máme v meste nejakých „pendlujúcich“ lekárov-špecialistov. Mali by sme im byť možno viac vďační za ich ochotu a prácu a byť voči nim féroví, aby sme opäť raz pred televízorom s hrôzou nezistili, že tu končia, lebo ich doterajšie priestory prebudovali na niečo iné. Najnovšie prieskumy v súvislosti s novembrovou iniciatívou Movember, ktorá upozorňuje na mužské zdravie a prevenciu rakoviny prostaty hovoria, že rakovina prostaty je denne diagnostikovaná takmer šiestim mužom, každý deň jej podľahnú dvaja pacienti. Ak sa zachytí včas, je liečiteľná s 97-percentnou úspešnosťou.

PS: Tento októbrový utorok sme sa mnohí Štiavničania opäť u doktora – ale už vo Zvolene stretli. Nie všetci sme prišli autom, boli aj takí, ktorí museli vycestovať zo Štiavnice včas ráno autobusom, následne taxíkom do nemocnice a potom tá istá tortúra späť. A musím skonštatovať, že horká príchuť takehoto celodenného „výletu“ u týchto pacientov len tak ľahko nepominie.

S priáním pevného zdravia

Andrej Ebert

OTVÁRACIE HODINY EXPOZÍCIÍ V OBDOBÍ 1. 11. – 30. 11. 2024 EXHIBITION ADMISSION HOURS FOR 1 st 11 – 30 th 11 2024		
	INFOCENTRUM MÚZEA / KAMMERHOFSKÁ 2 INFORMATION CENTRE OF MUSEUM	PONDELOK – SOBOTA MONDAY – SATURDAY 09:00 – 17:00
	BANSKÉ MÚZEUM V PRÍRODE OPEN-AIR MINING MUSEUM	STREDA – NEDEĽA WEDNESDAY – SUNDAY 1.-3.11.2024 09:00, 12:00, 15:00 VSTUPY / ENTRY TIMES: 10:00, 12:00, 14:00, 16:00
	ŠTŔĽŇA GLANZENBERG GLANZENBERG ADIT	SOBOTA SATURDAY 10:00, 12:00 VSTUPY / ENTRY TIMES:
	STARÝ ZÁMOK OLD CASTLE	STREDA – NEDEĽA WEDNESDAY – SUNDAY 09:00 – 17:00
	NOVÝ ZÁMOK NEW CASTLE	UTOROK – SOBOTA TUESDAY – SATURDAY 09:00 – 17:00
	KAMMERHOF – BANÍCTVO NA SLOVENSKU MINING IN SLOVAKIA	PONDELOK – SOBOTA MONDAY – SATURDAY 09:00 – 17:00
	GALÉRIA JOZEFA KOLLÁRA JOZEF KOLLÁR GALLERY	UTOROK – SOBOTA TUESDAY – SATURDAY 09:00 – 17:00
	UHOĽNÁ EXPOZÍCIA HANDLOVÁ THE WAY OF COAL EXHIBIT IN HANDLOVÁ	PONDELOK – PIATOK MONDAY – FRIDAY 08:00 – 16:00

Arborétum Kysihýbel

v Banskej Štiavnici poskytuje priestor pre moderné sochárske umenie

V historickom prostredí Arboréta Kysihýbel v Banskej Štiavnici sa dnes uskutočnilo slávnostné ukončenie unikátneho umeleckého workshopu Vlnobjekt 2024, ktorý združil talentovaných umelcov zo Slovenska aj Česka.

Organizátori zároveň predstavili postupne rozširujúcu sa Exteriérovú galériu moderného sochárskeho umenia v Arboréte Kysihýbel.

Vlnobjekt je workshop maľby a súčasnej sochy, ktorý od roku 2022 každoročne spolu organizujú oblasťná organizácia cestovného ruchu / OOCR/ Región Banská Štiavnica, občianske združenie /OZ/ Vlnplocha a výtvarník a sochár Mgr.art. Andrej Šoka. Umelci počas 10 dňového pobytu v nádhernom priestore banskostiavnického Arboréta Kysihýbel vytvorili Obrazy a sochy na vopred stanovenú tému. V rámci podujatia vzniká umelecký koncept, prinášajúci trvalé sochárske diela do priestorov arboréta. Tento projekt ponúka návštevníkom jedinečnú harmóniu medzi človekom a prostredím, v ktorom sa nachádzajú. Miesto sa stáva atraktívnym nielen pre milovníkov prírody, ale aj pre tých, ktorí hľadajú umelecké obohatenie.

Andrej Šoka, výtvarník a spoluorganizátor bližšie informuje: „Doteraz prebehli tri ročníky s témami „Recykliacia“, „Domov“ a „Tu a teraz“, pričom

všetky tieto témy odrážajú nielen environmentálne, ale aj spoločenské a politické otázky. Umelecké diela tak ponúkajú návštevníkom jedinečnú možnosť reflexie nad aktuálnymi témami v spojení s prírodným prostredím arboréta. Slovenskí aj českí umelci vytvorili diela a monumentálne, niektoré až 6 metrové drevené sochy, umiestnené v priestoroch arboréta.“

Počas finisáže boli prítomní aj autori vzniknutých diel zo všetkých realizovaných ročníkov workshopov, a návštevníci tak mali možnosť osobne sa s nimi stretnúť a diskutovať o ich tvorbe.

Ludovít Kaník, podpredseda predstavenstva OOCR Región Banská Štiavnica, uviedol: „V druhej etape projektu Exteriérová galéria moderného sochárskeho umenia bola expozícia rozšírená o ďalších 6 sôch, bola zhotovená samostatná webová stránka galérie s aktuálnym zoznamom jednotlivých diel, v ktorom je popis diela, jeho umiestnenie a krátke predstavenie informácií prostredníctvom QR kódov pri každom vystavenom diele.“

Workshop a Exteriérová galéria sa mohli realizovať vďaka sponzorskej podpore Národného lesníckeho centra ako správcu priestorov arboréta, Mestských lesov Banská Štiavnica, ktorí poskytli drevo pre vytváranie sôch, Hotela Grand Matej, kde boli ubytovaní umelci počas workshopov. V galérii J. Bindera boli dočasne vystavené vzniknuté diela, ateliér VIKI

/ Galéria AVE poskytli maliarske pomôcky pre umelcov. Vďaka partnerom spoločnostiam: mOdify.works., Comex, drevo- dizajn Pisch a artstudio soka sa podarilo vytvoriť webovú stránku, vyrobiť a inštalovať popisné tabule a QR kódmi. Slávnostného otvorenia galérie sa zúčastnila aj Riaditeľka Rozvojovej agentúry Banskobystrického samosprávneho kraja Janka Páľková. Podľa jej slov: „je skvelé, že Rozvojová agentúra BBSK mohla prispieť ku vzniku galérie sôch v Kysihýbli. Už návšteva samotného arboréta je zážitkom, ozdobený sochami sa ešte viac ponúka ako verejný priestor, v ktorom sa snúbi prírodné prostredie s umením. Budem veľmi rada, ak si návštevníci regiónu pridajú návštevu tohto jedinečného miesta medzi tipy na výlety v okolí Banskej Štiavnice.“

Banskobystrický samosprávny kraj podporil projekt sumou 11 199 € prostredníctvom členského príspevku Rozvojovej agentúry BBSK v obalstnej organizácii cestovného ruchu Región Banská Štiavnica, sumou 1360 € prispela OOCR Región Banská Štiavnica. Sochársky a maliarsky workshop finančne podporilo aj Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR v sume 3000 € cez dotačnú schému oblastných organizácií cestovného ruchu. Konečným cieľom je vytvorenie Exteriérovej galérie súčasnej sochy v Arboréte Kysihýbel. Za desať rokov tam môže stať až 50 sôch.

OOCR Región Banská Štiavnica

kam v BŠ
a okolí?

8.11. Najkrajšia dovolenková fotografia. Vernisáž súťaže amatérskej fotografie, Kammerhofská 1, BŠ, 16.00 h

8.11. Rozprávanie o - na tému: Adelka Lacková, učiteľka čipkárskej školy v Banskej Hodruši. Baňa Starovševských, Hodruša-Hámre, 17.00 – 19.00 h

8. - 9.11. Štiavnická vína špacírka. Tradičné podujatie. ViNocentrum, Kammerhofská 2, BŠ, 12.00 - 20.00 h

9.11. Festival vlny. Prednášky a ukážky spracovania vlny z historického i súčasného pohľadu. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 10.00 - 18.00 h

11., 18.11. Kurz predpôrodnej prípravy. Bod K, L. Svobodu 40, BŠ, 16.00 – 18.00 h

11. - 16.11. Týždeň vedy a techniky. Aktivity pre žiakov 2. st. ZŠ a SŠ. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.00 – 16.00 h

14.11. Beseda s Lenkou Žofajovou: Rodič dnešný. Bod K, L. Svobodu 40 - budova ZŠ J. Kolára, BŠ, 17.00 h

14.11. Koncert: Barbora Švidraňová & Basie Frank Band. KC, Kammerhofská 2, BŠ, 19.00 - 20.30 h

15. - 17.11. Zimné stíšenie s Ivom. Pobyt, na ktorom sa poskytnie sebarozvoj na duchovnej úrovni. Penzión Aura, Staromestská 8, BŠ, 14.00 - 10.00 h

15.11. Divadlo: Sobášny list. Komédia o hľadaní lásky v manželstve. KC, Kammerhofská 1, BŠ, 19.00 - 20.30 h

16.11. Spevácky zbor Hron. Koncert pri príležitosti 75. výročia amatérskeho vokálneho telesa. KC, Kammerhofská 1, BŠ, 18.00 - 20.00 h

21.11. Sviečky a vianočné ozdoby zo včelieho vosku. Bod K, L. Svobodu 40 - budova ZŠ J. Kolára, BŠ, 16.00 h.

22. - 24.11. FIT pobyt. Budeme cvičiť, meditovať, učiť sa techniky na zlepšenie fyzického i mentálneho zdravia. Zrub Alaska, BŠ, 11.00 – 15.00 h

22. - 24.11. Zážitkovica by INEX. Príležitosť naučiť sa niečo nové, oddýchnuť si od reality bežných dní. Skautský dom, A. Pécha, 69/2, BŠ, 20.00 – 15.00 h

OOCR Región
Banská Štiavnica

Nové prvky

na najobľúbenejších turistických miestach

Primátorka mesta sa zúčastnila dňa 25.10. v spoločnosti zástupcov Mestských lesov Banská Štiavnica, s. r. o., Technických služieb, m. p., a zhotoviteľa diela obhliadky niektorých nových drevených prvkov, ktoré sú realizované v rámci projektu Lesov osobitného určenia financovaného prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

Primátorka si pozrela gáplik (prístrešok) na Rosniarkach a schody vedúce na Paradajz. Ďalšie prvky budú osadené aj na Červenej studni a Hornej Rovni. Máte sa na čo tešiť!

MŠÚ

Nový prístrešok na Rosniarkach FOTO ARCHÍV MŠÚ

farské
okienko

V nedeľu 3. novembra niektorí farníci spolu s pánom dekanom Norbertom Ďurdikom navštívili hrob bývalého dlhoročného farára a dekana Banskej Štiavnice, Mons. ThLic. Imricha Šišuláka. Vdp. Šišulák pochádzal z obce Topoľčianky, kde je aj pochovaný.

V sobotu 16. novembra slávime **výročie posviacky Kostola sv. Kataríny Alexandrijskej**. Tento kostol bol vysvätený 16. 11. 1500 biskupom Gregorom. Pri tejto príležitosti tu budeme v tento deň o 7.30 h sláviť svätú omšu.

Vo štvrtok 14. novembra plánujeme **farskú púť do Mariazellu** s medzizastávkou vo Viedni. Zúčastnenci sa môžu prihlásiť v skriptii, cena je 60 €.

Všetkých žiakov 8. a 9. ročníkov základných škôl pozývame na **Dni otvorených dverí na našej Strednej odbornej škole sv. Františka Assiského**, ktoré sa uskutočnia **13. novembra a 11. decembra**. Viac informácií o DOD, škole či študijnom odbore programátor nájdete na stránke www.kssbs.sk/wsos

Alexandra Babiaková

Kontakty

na kominárov pôsobiach
v našom regióne:

Lukáš a Milan Toryský:

+421 903 541 743

Ing. Rudolf Pukan:

+421 911 653 399

Martin Šajbovský:

+421 904 112 664

Ivan Pružina,
riaditeľ OR HaZZ v ZH

Slovo má...

Nikola Šušovicová

Absolventka propagačného výtvarníctva na Strednej priemyselnej škole Samuela Mikovíniho, študovala na Vysokej škole výtvarných umení v ateliéri Daniela Fischera a neskôr Rastislava Podhorského. Na prelome rokov 2017 a 2018 absolvovala zahraničný študijný pobyt na Vilnius dailes akademija v Litve a v roku 2019 na Akademija umetnosti Novisad v Srbsku. V 19. ročníku súťaže Malba 2024 ocenila medzinárodná porota jej výtvarné dielo 2. miestom. Jej finálová maľba Odborník je reakcia na trpkú realitu našej krajiny. Autorská tvorba rodáčky z Banskej Štiavnice je často zameraná na vnímanie reality v priestore protredníctvom maľby. Pri tejto príležitosti sme našej výtvarníčke položili niekoľko otázok, zameraných na jej tvorbu, úspechy a plány do budúcnosti.

1. Je Tebou zobrazený muž na obraze „Odborník“ prototypom slovenského muža, ktorý je zároveň odrazom reality slovenskej spoločnosti?

NŠ: „Nie nutne prototypom. Skôr je to charakter, známa postavička. Jeho prítomnosť je tak samozrejímavá, že keď ho vidíme, tak vieme, že je všetko na svojom mieste. Je ale pravda, že vnímam potrebu istých ľudí nahlas prezentovať svoje názory. „Odborník“ je v skutočnosti veľmi neistý, cíti sa byť nepočutý, tak hovorí hlasnejšie, aby to napravil.“

2. Kde čerpaš motiváciu, inšpiráciu a berieš tú fantáziu a kreativitu pri tvorbe Tvojich výtvarných diel?

NŠ: „Všetko čo potrebujem, nachádzam v trávení času s ľuďmi, v rozhovoroch a snahe porozumieť situáciám, konfliktom, vzťahom, v ktorých sa nachádzam, alebo ktoré pozorujem.“

Propagačná výtvarníčka Nikol Šušovicová FOTO ARCHÍV MŠ

3. Na ktoré z výrazových prostriedkov upriamuješ svoju pozornosť?

NŠ: „Vždy pracujem s akrylom na plátne. Keď na mňa príde „kresliaca fáza“ pracujem s rysovacími perami a tušom.“

4. V Tvojej tvorbe sa často objavujú postavy, stôl, stoličky a kocky, či už na oblečení, obrusoch, závesoch, pozadí ... zámer zobrazit károvany svet, život?

NŠ: „Ľudia a interiéry, v ktorých sa nachádzajú sa vzájomne zrkadlia. Svoju osobu expandujeme do miesta, kde žijeme, svoje okolie si prispôbujeme tak, aby nám vyhovovalo a vyhľadávame a navštevujeme miesta, ktoré sa nám niečím prihovávajú. Všetky prvky prostredia dotvárajú charaktery, ktoré zobrazujem. Všetci vieme kto je „Odborník“ vďaka jeho košeli, klasickému zelenému krčmovému obrusu a cigaretky. Akonáhle ho oberieme o tieto atribúty, pocit bezpečia zo známeho odchádza. Predstavme si ho v saku za rečníckym pultom – vtedy už nie je všetko na svojom mieste. Niečo tu neseď. Tak to určite nemá byť.“

5. Umenie a kultúra vôbec je v živote človeka dôležitá. Akým odkazom sú Tvoje maľby pre súčasnú generáciu?

NŠ: „To najdôležitejšie je, že k situáciám a charakterom, ktoré zobrazujem, pristupujem empaticky, nekritizujem, snažím sa pochopiť a dohľadať príčiny a motivácie. Sme tu všetci spolu, trápni, nahnevani, smutní, patetickí. Budme veľkorysí k sebe aj ku sebe navzájom.“

6. V BŠ si vystavovala v roku 2023, plánuješ takúto úspešnú prezentáciu zopakovať, príp., kde sa môžeme najbližšie stretnúť s Tvojou tvorbou, o čom bude a aké sú Tvoje plány do blízkej budúcnosti?

NŠ: „V Banskej Štiavnici som doteraz mala vystavené obrazy, ktoré vznikli v rámci workshopu Vlnobjekt, čo je sochársko-maliarsky workshop každoročne sa konajúci v Arboréte Kysihýbel. Budúci rok na konci apríla budem mať výstavu v Galérii Jula Bindera.“

za rozhovor poďakoval a poprial veľa úspechov

Michal Kríž

Pasovanie prvákov v Základnej škole Jozefa Horáka

Ako je už na našej škole niekoľko rokov dobrým zvykom, aj tento rok sa neobišiel bez slávnostnej udalosti, ktorou Pasovanie prvákov určite je.

22.10.2024 naši deviatáci pripravili pre najmladších členov našej školy zaujímavý program. Tému tohtoročnej slávnosti bolo Včelie kráľovstvo. Obe prvácke triedy počas jesenného popoludnia

plnili rôzne zábavné kooperatívne úlohy, ako spoločné ozdobovanie úlov, prechod cez úl, skladať puzzle Včielky Maje a Vilka. Deviatáčky im predviedli a aj ich naučili vtipný včelí tanec. Každý prvák odišiel nielen s dobrou náladou, ale i milým včelím darčekom. Sme radi, že sme aj touto cestou mohli privítať nových žiakov našej školy a vytvoriť im priestor pre ľahší štart.

ZŠ J. Horáka

Prváci „včielky“ plnili zábavné úlohy FOTO ARCHÍV ZŠ J. HORÁKA BŠ

Ekologický projekt OZ Martinus

znižuje náklady a zlepšuje životné podmienky v útulku pre mužov

Občianske združenie Martinus, útulok pre mužov, úspešne realizovalo projekt inštalácie fotovoltaických panelov s názvom „Viac teplej vody za menej peňazí“.

Tento projekt, financovaný z grantu Nadácie Via Pribina, podporený sumou 6400 €, výrazne zlepšil životné podmienky klientov útulku pre mužov a zároveň znížil prevádzkové náklady organizácie.

Cieľom projektu bolo zvýšiť dostupnosť teplej vody pre obyvateľov zariadenia a zároveň znížiť energetické výdavky využitím obnoviteľných zdrojov energie. V rámci projektu boli na strechu útulku v Banskom Studenci inštalované fotovoltaické panely, ktoré sú schopné zabezpečiť až 50% nárast v produkcii teplej vody a úsporu energie o 62% na výrobu teplej vody za prvé mesiace prevádzky. Zároveň tento ekologický prístup prispel k zníženiu uhlíkovej stopy organizácie.

Projekt bol realizovaný bez výrazných komplikácií a zahrnul nákup materiálu, inštaláciu panelov certifikovanými odborníkmi a následné monitorovanie efektivity systému. Klienti útulku boli zapojení do prí-

Nové fotovoltaické panely na útulku FOTO ARCHÍV AUTORA

právnych prác, čo im poskytlo pocit spoluzodpovednosti za úspešný priebeh projektu. Tento prístup posilnil ich sebavedomie a integráciu. Vďaka projektu majú obyvatelia útulku pre mužov stabilný prístup k teplej vode, čo prispieva k lepšiemu hygienickému a komfortnému prostrediu. Obyvatelia útulku pozitívne hodnotia túto zmenu a oceňujú fakt, že nemusia čakať na ohrev vody. Finančné úspory na energiách umožňujú OZ Martinus stabilizovať napätý finančný rozpočet a investovať do ďalších aktivít na podporu integrácie klientov do spoločnosti.

V blízkej budúcnosti má OZ Marti-

nus s pomocou sponzorov v pláne rozšíriť systém o veľkokapacitné batérie, čo by umožnilo efektívnejšie využitie vyrobenej energie. Okrem toho plánuje organizovať workshopy na zvýšenie environmentálneho povedomia medzi klientmi a zamestnancami, čím chce podporiť ich zapojenie do ekologických aktivít. Projekt „Viac teplej vody za menej peňazí“ sa tak stal nielen príkladom úspešného využitia obnoviteľných zdrojov energie, ale aj prínosom pre komunitu v oblasti sociálnej starostlivosti a ochrany životného prostredia.

Norbert Ďurdík, dekan RK cirkvi Farnosť Banská Štiavnica

záhradkárske
okienko

Rady záhradkárom

Letničky v predstihu

Mnohé druhy letničiek nám môžu v záhonoch rozkvitnúť ešte krajšie ako minulú sezónu – rastliny budú bohatšie olistené a rozkonárené. Stačí si ich vysiať v predstihu ešte tento rok, najlepšie už koncom septembra alebo začiatkom októbra. Ideálne sú lokality s miernymi zimami, kde nehrozí mladým rastlinkám vymrznutie. Vysievať týmto spôsobom môžeme nechtík, nevädzu, slnčovník, rudbekie, stračonôžky, čiernušku, okrasný mak a ďalšie. Vyskúšať môžeme aj astrovky. Miesto výsevu musíme dôkladne odburiniť, dôkladne skypriť a urovnať. Vysievame naširoko, pokojne aj hustejšie. Výsevy udržiavame vo vlhku, podporíme tým rovnomerné vzchádzanie. Do zimy by mali rastlinky vyklíčiť. Počas mrazivých dní ich budeme musieť ochrániť čečinou, samozrejme, najmä vtedy, ak nebude snehová prikrývka. Ideálne je nechať potom na jar rastliny rozrastať sa na mieste, kde vyrástli. Zdroj: www.zahrada.sk

Michaela Mojžišová

Októbrové, resp. jesenné sadenie stromčekov

v lesnej lokalite Klinger, alebo racionálne zalesňovanie našich okolitých lesov

V osemnásty októbrový deň 2024 bolo v kalendári predpovedané Slovenským hydrometeorologickým ústavom (SHMÚ) pekné, bezoblačné počasie, ktoré naozaj z prognóz vyšlo.

Na základe akejsi predtuchy a dôvery v túto inštitúciu sa Špeciálna základná škola v Banskej Štiavnici po dohode s Mestskými lesmi Banská Štiavnica uzniesli na výsadbe lesných drevín v blízkej lesnej lokalite Klinger. Výpravu tvorili žiaci II. stupňa pod vedením pedagógov PaedDr. Miloša Bendíka, PhD., Mgr. Milady Snitkovej a Mgr. Jany Krahulcovej. Po tejto dohode, príprave, poučení o BOZ, sa žiaci presunuli na dohodnuté miesto pri neďalekom banskom skanzene. Odtiaľ sa spolu s p. Ing. Erikom Halajom vybrali k inkriminovanej lokalite. Pán

lesník, alebo slangovo povedané aj pán horár, žiakov najprv zoznámil s lesnou lokalitou výsadby, porozprával im o dôvode zalesňovania, resp. dolesňovania, ukázal a popísal im technologické postupy pri sadení lesných sadeníc a taktiež s nimi výsadbu realizoval. Mladé stromčeky jedľu bielu, smrek obyčajný, dub letný a buk lesný žiaci vysádzali v už lesnom poraste, ktorý je však potrebné z hľadiska ďalšej perspektívy dôvodne ošetriť a pripraviť na ďalšiu obnovu lesa. Výsadba prebiehala klasickými technikami, a to jamkovou sadbou a tiež štrbinovou sadbou. Počas dopoludnia žiaci špeciálnej školy vysadili viac ako 100 stromčekov, na čo boli právom všetci zúčastnení hrdí. Cestou späť do školy si ešte žiaci rozvíjali svoje vedomosti na edukačnej aktivite poznávania drevín, ktoré sa cestou od Klingera k Resle nachádzajú. Vydarená akti-

Žiaci II. st. ŠZŠ s pedagógmi FOTO ARCHÍV ŠZŠ BŠ

vita v perfektnom počasí bola naozaj užitočnou, ale hlavne významnou aktivitou v rámci environmentálnej výchovy, ale tiež aj plnenia záväzkov Špeciálnej základnej školy v rámci programu „Zelená škola“. Spolupráca Špeciálnej školy a Mestských lesov Banská Štiavnica, osobitne s pani Ing. Miroslavou Orolinovou a lesní-

kom Ing. Erikom Halajom je naozaj veľmi príkladná, vzorová a príjemná, preto aj touto cestou Špeciálna základná škola vyjadruje za možnosť byť súčasťou rozvoja prírodného bohatstva v štiavnickom lesnom regióne úprimnú vďaku.

**Miloš Bendík,
ŠZŠ Banská Štiavnica**

Týždeň vedy

a techniky 2024 v Kammerhofe Slovenské banské múzeum pozýva na zážitkovú aktivitu v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku, ktorá predstaví vplyv vedy a techniky na rozvoj baníctva. Uskutoční sa v Kammerhofe v Banskej Štiavnici.

Čo vás čaká?

Osobnosti vedy a techniky - objavy, ktoré zmenili svet baníctva. Zážitkové učenie bude zamerané na významné osobnosti vedy a techniky, ktorých vynálezy a objavy zmenili nielen svet baníctva, ale aj náš každodenný život.

V hlavnej úlohe mobil!

Návštevníci budú pomocou indícií a internetu hľadať odpovede, aby odhalili, čo sa skrýva v tajničke. Úlohy budú zamerané na objavy, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho moderného života. Hlavnú úlohu bude zohrávať mobilný telefón s pripojením na internet, čítačka QR kódov a štipka dôvtipu. Alternatívne bude možné aktivitu absolvovať bez QR kódov, prostredníctvom indícií, ktoré sa budú nachádzať v jednotlivých miestnostiach.

Aktivita je určená pre žiakov 2. stupňa základných škôl a stredoškôľakov.

Termín konania:

**11. – 16. novembra 2024,
od 9.00 h do 17.00 h**

Vstupné: 3 €/osoba

Potrebná rezervácia

Kontakt: Kammerhof – Baníctvo na Slovensku, Kammerhofská 2, 969 01 Banská Štiavnica, infobs@muzeumbs.sk, 045/694 94 18, 0918 990 450

Podujatie podporilo Mesto Banská Štiavnica.

Týždeň vedy a techniky 2024 v múzeu - to je vzdelávanie formou zážitku. Zaujímavú aktivitu budeme mať pripravenú aj v Uhoľnej expozícii Handlová s názvom Od krompáča po kombajn. Príbliži technický vývoj v uhoľnom baníctve. Dozviete sa ako veda a technika zmenili uhoľné baníctvo. Dôležité informácie poskytnú prednáška a praktická ukážka prístrojov. Po nej budú nasledovať tvorivé aktivity v Ekodielničke. Viac informácií nájdete na webovej stránke: www.muzeumbs.sk. Tešíme sa na vašu návštevu.

**Martina Kminiaková, SBM,
Odbor marketingu, propagácie
a environmentálnej výchovy**

Spevokol Štiavničan – má to ešte zmysel?

**Mužský spevácky zbor
Spevokol Štiavničan je na
scéne už viac ako 52 rokov.**

Má za sebou lepšie i horšie roky, kvalitné i menej úspešné vystúpenia. Občas nás dostihne únava, občasná choroba, a tak si kladíme otázku: Má zmysel pokračovať? Uvítali by sme, keby niekto z čitateľov odpovedal na položenú otázku. Nemusi to byť v novinách, môže nám poslať e-mail, SMS alebo odkaz na facebooku. Všetky naše kontakty sú na webe spevokolstiavnican.sk. Teraz a na tomto mieste chcem čitateľov oboznámiť, čím sme žili počas roka. Možno niektorých prekvapí, ale za uplynulý banický rok (10.9.2023 až 9.9.2024) sme absolvovali 52 skúšok a 56 rôznych vystúpení. Mohli nás počuť nielen v Banskej Štiavnici, ale aj v Žiari nad Hronom, Košiciach, Hodruši Hámroch, Veľkých Teriakovciach, Svätom Antone, Vyhniach, Hliníku nad Hronom, Gelnici a v rakúskom meste Bad Ischl. Aj po banickom dni plynulo pokračujeme v činnosti a naposledy sme mali koncert v Nitrianskom Pravne. Atmosféra bola výborná, akustika v miestnom kostole tiež a dokonca sme od vďačného diváka dostali aj drobný darček. Ďalšie významnejšie vystúpenie budeme mať 15.11. vo Zvolene na Festivale speváckych zborov a na domácej scéne v kultúrnom centre nás môžete vidieť ako hostia speváckeho zboru Hron dňa 16.11. Z už uvedených skutočností je zrejmé, že bez podpory našich rodín a našich priaznivcov sa nezaobídeme. Za túto podporu všetkým ďakujeme. Teší nás, že na prvom mieste medzi

Spevokol Štiavničan v evanjelickom chráme FOTO LUBO LUŽINA

našími priaznivcami môžeme uviesť našu samosprávu – poslancov, pani primátorku, komisiu športu a kultúry, ako aj pracovníkov mestského úradu. V dnešnom svete je osobitne významná nielen morálna, ale aj materiálna a finančná podpora. Mesto aj v zložitej situácii dokáže nájsť prostriedky na podporu našej činnosti a my si to veľmi vážime. Považujeme sami seba za súčasť baníckej rodiny, viacerí z nás pracovali priamo v bani alebo pochádzajú z baníckych rodín. Aj náš zbor založili v roku 1972 baníci a doteraz sa hrdlo hlásime k baníckej tradícii. Je preto prirodzené, že spolupracujeme predovšetkým s baníckymi spolkami, ich združením, s baníckymi mestami a obcami či firmami, ktoré majú niečo spoločné s baníctvom. Najviac s Banskštiavnicko-hodrušským baníckym spolkom a Slovenskou bankou, spol. s r.o., Hodruša Hámre, ktorá prevádzkuje jedinú činnú hlbinnú baňu v republike. Zabudnúť nechceme ani na Slovenské banské múzeum, OOCR alebo Pohronské osvetové stredisko. Takisto ďakujeme za spoluprácu miestnym cirkvám, podni-

katelom a všetkým, ktorí nám podali pomocnú ruku alebo vyslovili slová vďaky alebo uznania. Veríme, že nám priazeň zachovajú a pribudnú k nim aj ďalší. V tom prípade budeme môcť odpovedať na položenú otázku slovami „ÁNO, má to zmysel“. Osobitne musím vyzdvihnúť nášho zbornajstra Mgr. Jána Kružlica, bez ktorého by spevácky zbor nemohol vôbec existovať. On dokáže z partie chlapov od 31 do 84 rokov vytvoriť umelecké teleso, za ktoré sa nielen nemusíme hanbiť, ale na ktoré môžeme byť hrdí. Už tradične ukončím svoj príspevok výzvou, aby sa k nám pridali muži, mládenčí či chlapi, ktorí majú chuť spievať a zažiť mnoho zaujímavých chvíľ v mužskom kolektíve nášho spevokolu. Kontakty nájdete na našom webe, facebooku, alebo sa stačí popýtať známych či pogúgliť na internete. Alebo sa zastavte v ktorýkoľvek pondelok medzi 18.00 a 20.00 h v našej skúšobni v kultúrnom centre, ktorá je na prízemí so samostatným vstupom z ulice, hneď vedľa hlavného vchodu. Zdar Boh!

Rudolf Fajbík

Najlepší na Drama Feste 2024

Divadelný festival bilingválnych škôl v meste Vrbové, ktorého sa každoročne zúčastňujeme a každý rok aj niečo vyhráme, sa konal 24. októbra 2024.

Tento rok sme divákovi predstavili hru Angry Young Men. Oplatilo sa prísť, veď sme vyhrali 1. miesto! Ďakujem všetkým našim hercom z Gymnázia Andreja Kmeťa a ich divadelným schopnostiam, bez nich by sme nevyhrali. Gratulujem a teším sa na ďalšie predstavenie na divadelných doskách.

Angelika Juhás

Herci z GAK FOTO ARCHÍV GAK BŠ

Rezidenčné pobyty Trojica Air

Slovo má... Diana Pungersič.

V Banskej Štiavnici pôsobia prekladateľky a prekladatelia, ktorí tu trávajú štipendijný pobyt a pracujú na preklade diel slovenských autoriek a autorov do cudzích jazykov. Rezidenčné pobyty Trojica Air v tomto roku realizuje Slovenské literárne centrum v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica, a preto by sme radi predstavili a prezentovali tento spoločný projekt. V septembri (16. 9. - 15. 10.) nastúpila na mesačný rezidenčný pobyt Diana Pungersič zo Slovinska. V Banskej Štiavnici pracuje na preklade výberu z poézie Evy Luky. Položili sme jej 3 otázky:

Mali by podľa vášho názoru prekladať básne len básnici?

D. P.: „Je to sčasti predsudok, že poéziu vedú a môžu prekladať len básnici či poetky. Vznikol, predpokladám, na základe predstavy, že na poéziu treba mať isté „vlohy“, a keď človek sám píše, tak to pôsobí ako záruka. Pravdou je, že na umelecký preklad a zvlášť na preklad poézie človek potrebuje istý (jemno)cit, čitateľskú vnímavosť. (Treba poznať metriku, teda rytmus a rozmer veršov, počuť rytmus, zvukovú stránku básne, byť schopný vytvoriť rým, hoci v súčasnej poézii už nedominuje, resp. sa používa veľmi zriedkavo.) Všetky tieto znalosti môžu mať a majú aj vynikajúci prekladatelia a prekladateľky poézie, ktorí nepíšu vlastné básne. Dokonca si myslím, že absencia „vlastnej“ poetiky je aj určitá prednosť, lebo nehrozí, že budeme prekladať v „svojom“ štýle.

Zároveň je asi pravda, že poéziu skutočne často prekladajú práve básnici a poetky, ktorí sú najčastejší a výnimoční čitatelia poézie, teda ľudia, ktorých sa poézia bytostne týka a čítajú ju aj v cudzích jazykoch. Dialóg so zahraničnou poéziou (básnikmi aj poetkami) vie byť inšpiráciou aj pre ich tvorbu.

Zároveň poézia nie je odvetvie, v ktorom by bolo možné finančne zbohatnúť, asi aj preto sa o preklad poézie „netrhá“ veľa ľudí. Je to namáhavá a minuciózna práca, ktorá však človeka obohacuje zvnútra. V Slovinsku máme veľa vynikajúcich prekladateľov a prekladateľiek poézie, a nie sú výlučne poeti či poetky.

Sama sa poézii dlhé roky venujem ako recenzentka, kritička, teda ako odborná čitateľka, za rok prečítam

Prekladateľka Diana Pungersič FOTO ARCHÍV DP

a rozoberiem desiatky básnických zbierok, je to moja práca a srdcovka. Svoju poéziu pre verejnosť (ešte) nepíšem, som však nesmierne vďačná, že ju môžem prekladať. Ako som už veľakrát zdôraznila, žiaden preklad knihy nie je samozrejmosťou, nielo preklad poézie. Asi je to podobne aj u vás, že je na knižnom trhu čoraz menej priestoru na vydávanie poézie. V Slovinsku je už iba niekoľko vydavateľstiev, kde ešte vydávajú aj prekladovú poéziu, a to často iba jednu knižku za rok. V mojom ponímaní bude preto slovinský preklad výberu z opusu vašej vynikajúcej poetky Evy Luky literárnou udalosťou, na ktorú sa nesmierne teším.“

Knihe preloženej do svetového jazyka sa otvárajú brány aj do prekladu v iných jazykoch?

D. P.: „Preklad do jazyka, ktorý pozná viac ľudí, prirodzene prináša väčšie publikum, a tým aj väčšiu šancu, že kniha osloví niekoho, kto by inak nemal možnosť ju čítať a prípadne sa ju rozhodne preložiť či vydať. Už sa to stáva aj slovenčine, že sa vydavateľ, napr. na veľtrhu, stretne s nejakou slovenskou knihou preloženou do tzv. svetových jazykov, a potom ju ponúkne, napr. mne, na preklad, resp. chce vedieť, aký je môj názor. Prekladatelia z tzv. menších jazykov (len podľa počtu používateľov) sme totiž práve tí, na ktorých sa pri výbere titulov vydavateľa spoliehajú. Máme prehľad nad celou produkciou a môžeme ponúknuť viac variantov. Menej

dôverčiví redaktori však niekedy od nás žiadajú dlhší ukázkový preklad, a v týchto prípadoch by sa anglický, nemecký, francúzsky či srbochorvátsky preklad veru zišiel. Vzájomná dôvera sa buduje roky a som rada, že slovenská literatúra v Slovinsku teraz už má svoje viditeľné a trvalé miesto.“

Ako hodnotíte zastúpenie svetovej literatúry na našom knižnom trhu?

D. P.: „Ťažko to posudzujem, lebo nie je to mojím primárnym predmetom záujmu. Zdá sa mi však, že je ponuka pestrá a že „nemeškáte“ s recepciou toho, čo je vo svete najaktuálnejšie. Často vidím, že súčasne vyjdú u vás a u nás tí istí autori či ich knižky. Zároveň tu, samozrejme, akútne chýbajú preklady zo slovinčiny, lebo sústavnejšie a dlhodobejšie sa tu prekladu zo slovinčiny nevenuje nikto. Minulý rok bol ale výnimočný – vyšli básnické zbierky Uroša Praha a Klarisy Jovanovič v preklade renomovanej slovensko-slovinskej poetky a vedkyne Stanislavy Chrobáckovej Repar a román Veroniky Simoniti Ivana pred morom, ktorý preložila Martina Vannayová a je to jej prvý umelecký preklad. Držím jej teda palce, aby sa jej umelecký preklad zo slovinčiny (pre zlé pracovné podmienky) nezumoval. To držím palce vlastne nám všetkým, čo robíme na voľnej nohe a bojujeme o každý nový projekt.“

Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Zážitkový

Predvianočný Voskove workshop Sviečky a vianočné ozdoby zo včelieho vosku.

Pozývame Vás zažiť kúzo výroby sviec a vianočných ozdôb zo včelieho vosku. Vyrobíme si sviečky, ktoré krásne prevoňajú Váš domov sladkou medovou vôňou, krásne horia, nestekajú a dodajú šmrnc každému stolu, vencu či svietniku. Ozdoby na stromček budú závesné a určite originálne doplnia Vašu vianočnú výzdobu. Workshopom Vás bude sprevádzať Kristína Hudcová, ktorá sa tvorbe venuje už štyri roky a je aj tvorcom včelích produktov pod názvom Voskove. Príďte s nami stráviť predvianočný čas. Príďte si s nami spoločne vytvárať vianočné spomienky, načerpať vianočnú náladu a vytvoriť si originálne handmade dekorácie. Vstupné: 10 € dospelý, 5 € dieťa. Na workshop je potrebné vopred sa prihlásiť z dôvodu obmedzeného počtu miest. Kontakt: voskove.voskove@gmail.com, 0915/302329

Workshop sa uskutoční: **vo štvrtok, 21. 11. 2024, v čase o 16.00 h**

Kde?: Materské centrum Bod k., ZŠ J. Kollára na Drieňovej, vchod zľava, 1. posch.

OKŠaMK

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že **úradné hodiny** v kancelárii na Bratskej 17 budú **iba v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania z prevádzkových dôvodov.

Informácie o činnosti alebo členstve v organizácii môžete získať na týchto tel. číslach: 0908 236 896, 0907 596 488, 0904 110 253, 0915 883 972, 0911 205 103.

Výbor ZO SZTP

Z dejín obcí v okrese Banská Štiavnica

Prenčov- stopy histórii- začiatok osídlenia

Osídlenie Prenčova

Geografická poloha obce Prenčov predurčovala už jej prvých obyvateľov v dávnom praveku k tomu, aby využili tento priestor na osídlenie. Úzka dolina popri potoku Štiavnica medzi Svätým Antonom a Hontianskymi Nemcami sa akoby otvorila v širšom okolí dnešnej obce Prenčov. V pozadí „strážena“ masívom Sitna, čo zohralo tiež významnú úlohu pri rozhodovaní sa človeka – využiť tieto danosti terénu pre osídlenie, v blízkosti životodarnej vody potoka. V období stredoveku viedla cez Prenčov aj jedna z vetiev obchodnej cesty s názvom „Via magna“, spájajúca centrálnu časť uhorského kráľovstva so severne ležiacimi župami. Početné lúky v okolí Sitna, najmä smerom k Prenčovu a Beluju boli v dobe bronzovej neopevnenými osadami. V čase vojenských nepokojov sa ich obyvatelia mohli uchýliť za hradby a valy dobre opevneného Sitna. Sitno sa tak stalo útočiskom (refúgiou) pre obyvateľov v jeho okolí. Všeobecne sa dnes prijíma názor o objave ložiska rúd drahých a farebných kovov v Banskej Štiavnici a blízkom okolí pomocou ryžovania zlata potokov v tomto regióne.

Z dejín obce v 1266 – 1990

V roku 1266 vstúpil Prenčov do písaných dejín. Po prvý raz sa v písomnej podobe ako villa Prinč dostal do historického prameňa. Uvedenie osady (villa) ako stupňa určitého územného a správneho celku znamená prvú najstaršiu a hodnovernú písomnú zmienku. Písomňovanie prevádzali viaceré hodnoverné miesta, neskôr verejní notári, mestá, panstvá. Kraj pod legendárnym Sitnom, do ktorého je lokalizovaný Prenčov, sa z pohľadu výskumov viacerých vedných disciplín dostával do pozornosti intenzívnejšie od obdobia 18. stor. V Notíciach v súvislosti tejto časti Hontu sa Matej Bel zamerl najmä na Sitnianske panstvo, ku ktorému majetkovo Prenčov prináležal. Úňho zaznamenal skutočnosť jeho podriadenosti a majetkovej príslušnosti k rodine grófov Koháriovcov (Kohary). Hostia pozývaní najmä uhorskými panovníkmi Ondrejom II. a Belom IV. z rodu Arpádovcov na stredné Slovensko prinášali nielen nové poznatky z domovských krajín (baníctvo, právo), ale aj kultúru a jazyk.

Prenčov v obdobiach stredoveku

Riešenie osídľovacieho procesu Pren-

čova spadá do okruhu viac-menej dvoch alternatív. Osídľovací proces mohol prebiehať na území pri Štiavnickom potoku a kontinuálne prejsť z pravekých období do stredoveku. Sídlo sa viazalo na blízky Štiavnický potok a cestnú komunikáciu. Pri nej sa rozvinula domová zástavba, ktorá sa v novoveku rozšírila na ľavú stranu potoka. Podľa porovnania celkovej situácie v regióne Sitna a v ňom ležiacich lokalitách je možné vysloviť konštatovanie, že Prenčov ako určitý územný celok, osada (villa) existoval už v obdobiach pred prvou zmienkou v písomných prameňoch. Prepoš Gregor a ostrihomska kapitula v roku 1266 vydali hodnoverné písomné svedectvo o dohode vymedzenia určitého majetku. Táto listina s prvou písomnou zmienkou o Prenčove zároveň nesie znaky hodnovernosti, právnu silu a záväznosť. „Nový hrad“ sa stal sídlom panstva, úňho sa miesto Litava zaužívalo od týchto období pomenovanie Čabraď. Súčasťou majetku panstva tvoril Prenčov, v roku 1342 sa uvádza po prvý raz Derfel, ktorý sa ako majer, obývaná hospodárska usadlosť spomína ešte v 18. stor. Stredoveký chotár Prenčova mával inú skladbu pôdy, prevládali v ňom lesné porasty. Banská Štiavnica s výsadami o využívaní lesov na kráľovskej pôde pre potreby hlavného výrobného odvetvia baníctva zápasila o ne so susednými hradnými panstvami Šášov, Revište. Drevo mávalo širšie využitie pre samotné baníctvo, tiež hutníctvo (drevné uhlie).

Prenčov v 16. stor.

Po stránke štruktúry Cirkvi Prenčov patrila v Stredoveku do pôsobnosti ostrihomskeho arcibiskupstva a jemu podriadenej zložky, Hontianskeho archidiakonátu.

Prenčov v zložitých obdobiach 17. stor.

Pokračovali výboje Osmanov (Turkov), prejavovať sa začala nespokojnosť magnátskych vrstiev ústiaca do protihabsburských stavovských povstaní. Uhorsko zasiahli ďalšie stavovské povstania. Všetky tieto udalosti, postupy, nachádzali odraz na regionálnej úrovni. Výdavky na obranu narastali, stredoslovenské banské mestá a panstvá zatažovali požiadavky povstalcov na peniaz, zásobovanie. Kvôli povinnostiam, daniam v priebehu 17. stor. sa vypracovalo viacero druhov súpisov. Dotkli sa bezprostredne aj Prenčova. Podľa nich prevládalo v ňom ako hlavné pracov-

né zameranie poľnohospodárstvo, chov dobytky, povozníctvo, práce v lese. Taktiež rozvinuté dedinské remeselníctvo, najmä kovárstvo.

Prenčov v obdobiach novoveku

Súpis z r. 1715 podobne ako iné, mal za cieľ získať údaje pre výber stoličných a krajinských daní. V ňom sa zachytil počet zdaňovaných osôb, užívaný majetok. Zvlášť ešte sa na ňom zaznamenali možnosti Prenčova v tom zmysle, či je hospodárska základňa a poddaní zvládnu predpísané daňové zataženia. V r. 1715 zaevidovali 51 otcov domácnosti a jednu vdovu, každého počítaného za zdaňovaciu jednotku. K sedliakom – gazdom zaradili 24 osôb, ostatných medzi želiarov – domkárov, hofierov. Pôvodne chudobnejšia časť želiarov v Prenčove počítajúca 27 zdaňovaných, sa rozrástla a nadobudla oproti predchádzajúcim obdobiom väčší majetok. 17 z nich mali polia a lúky. 9 preňčovských želiari – domkári zostávali bez pôdy, ktorú si zväčša prenajímali. Vcelku poddaní v Prenčove hospodáрили na poliach o výmere (po prepočte) 85,6 ha a lúkach o výmere takmer 100 ha. Z hospodárenia panstvu odvádzali peňažné a naturálne dávky vrátane robôt ručných, aj so záprahom. V hotovosti sa muselo platiť 366 zlatých. Práce, nájmy a tovary tvorili hodnotu v peniazoch vo výške 1774 zlatých 44 denárov. Najväčšiu položku z cenzu (dani), určenú pevne (fikus) predstavovala suma 250 zlatých z gazdovských usadlostí a z domkov želiarov. Za výsek mäsa panstvu mäsiar v Prenčove ročne platil 6 zlatých. Nájomca výčapu vína platil 100 zlatých. Právo výčapu správa panstva prenajímala od roku 1733. Zaplatenie sa stanovilo k sviatku sv. Juraja. Prenčov v 18. stor. býval dedinou s potočnou zástavbou sústredenou po pravej časti, prevažovali domy – usadlosti postavené z hlíny a kameňa. V dedine prevládalo roľníctvo a povozníctvo. Z remesiel vysokú kvalitu dosahovalo hrnciarstvo. Historické pramene dokumentujú, že sa darilo aj pivovarníctvu, prevádzanom v režii panstva. Cez Prenčov prechádzala významná prístupová komunikácia k banskej Štiavnici. V stredoveku ju nazývali „Krakovská cesta.“

Symboly obce

Erb a obecne symboly

Stredoveké dejiny obce Prenčov sú bezprostredne spojené s Čabraďským (Litavským) panstvom, neskôr Sitnianskym panstvom. Konkrétny do-

klad, že obec v minulosti používala svoju vlastnú pečať, je list vydaný richtárom a prisáznymi (boženíkmi) Prenčova z 30. mája 1709. Odtlačok obecnej pečate na ňom má kruhový tvar. V kruhopise označenie majuskulou Sigillum Prienczowiense (pečať preňčovská). V pečatnom poli boli umiestnený pečatný obraz znázorňujúci poľnohospodársky nástroj – vyobrazenie lemeša. Pečatný obraz zvyrazňuje prioritné odvetvie, ktorým sa obyvateľstvo zaoberalo. Pečať zhotovená pečatidlom (zo 16. stor.) je otočená, rozmery 32 mm, kruhopis sa začína hore rozetkou a znie: „*SIGILL (um) (pr) EN (c) Z (sowie) NSE“. Lišta kruhopisu je vymedzená vencovkou. V pečatnom poli je v (renesančnom) štíte sklonený obrátený lemeš. Nad štítom sú písmená Q(O?) a Z oddelené hviezdíčkou. Predpokladá sa, že ide o skratku mena a priezviska nám neznámeho richtára. Erb má po zhodnotení nasledovnú podobu: V modrom štíte na lemeše a čeridlo, smerujúce hrotmi nadol, v strede štítu hrnciarsky kruh, na ktorom je umiestnený hrnciarsky výrobok. Poľnohospodárske symboly sú strieborné, hrnciarsky kruh a výrobok zlatý. Vlajka obce pozostáva zo 7 pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej, modrej, žltej, bielej, žltej, modrej, bielej. Nová pečať obce je okrúhla s vyobrazením obecného symbolu s kruhopisom Obec Prenčov. Pečať má priemer 39 mm. Erb, pečať a vlajka sú najvýznamnejšie symboly obce, ktoré sú v súlade s predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

Záver

Prenčov má folklórnu skupinu „Prenčovani“, ktorá má svoje čestné miesto a jej program je vo veľkom záujme divákov na Podsitnianskych dňoch hojnosti. Poľovné združenie Hubert, i jeho nástupca Poľovné združenie Sitno, počas všetkých ročníkov slávností sponzorovalo stravu pre účinkujúcich vo forme výborného poľovníckeho gulášu. Za svojej 22 ročnej histórie „Podsitnianske dni hojnosti“ prešli premenou z miestnej slávnosti na regionálny festival, ktorý oslovuje návštevníkov komornou atmosférou, kvalitným folklórnym programom a tradičným hontianskym jedlom. Ale hlavne oznamuje svetu, že pod velebným legendárnym vrchom Sitno prebývajú ľudia s dobrým srdcom.

Použitá lit.: „Prenčov- stopy v histórii“, kolektív aut. pod vedením PhDr. Mikuláša Čelku

Spracoval: JUDr. Gejza Volf

K sedemdesiatinám Dr. Jozefa Labudu

Dňa 22.10.2024 sa uskutočnilo v prezidentskom a kniežacom salóne Baníckej krčmy pri štólni Glanzenberg priateľské stretnutie s PhDr. Jozefom Labudom, CSc., významným členom Banskostoštiavnic-ko-hodrušského banického spolku a osobnosťou regionálneho významu, pri príležitosti jeho 70-ročného jubilea.

Príhovor Ing. Richarda Kaňu, predsedu banického spolku, obsahoval aj nasledovné údaje o jubilantovi: „Dr. Labuda sa narodil 21.10.1954 v Šahách, okres Levice, domovská príslušnosť Hontianske Nemce. Stredoškolské vzdelanie získal štúdiom na Strednej všeobecnovzdelávacej škole v Krupine, ktoré ukončil maturitou v roku 1973. Vysokoškolské vzdelanie získal štúdiom na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, odbor archeológia, ktoré ukončil v roku 1978. V roku 1982 získal na Filozofickej fakulte UK v Bratislave titul „PhDr.“. Externú aspirantúru absolvoval v AÚ SAV Nitra v roku 1992 a získal titul „CSc.“. V roku 1978 sa zamestnal v Slovenskom banskom múzeu, kde do roku 2022 prešiel viacerými funkciami; od odborného pracovníka

Jubilantov slávnostný šachtág FOTO LUBO LUŽINA

cez vedúceho oddelenia histórie až po riaditeľa múzea, ktorú vykonával v období rokov (1992 – 1996) a (2001 – 2020). Od roku 2023 je externým spolupracovníkom SBM a AÚ SAV Nitra. Je zakladajúcim členom banického spolku v roku 1992 a dlhoročným členom jeho riadiaceho výboru. V roku 2017 mu bolo udelené spolkové vyznamenanie „Za zásluhy“ s poradovým číslom 54.“ Súčasťou stretnutia bol aj slávnostný šachtág, ktorého hlavnými funkcionármi boli: Ing. Sombathy – prezídium, Ing. Ferenc – kontrárrium, Mgr. Vazan – kantor, Ing. Ka-

rabelly – fuchsmajor, Ing. Adamský a Ing. Konečný – držiteľia ošliadra, M. Mertel – klopačká, banické piesne intonovali členovia spevokolu Štiavničan. Počas šachtágu jubilant absolvoval aj „čestný skok cez kožu“ podľa § 24a pivného zákona, krstným otcom mu bol Ing. Kaňa. Po šachtágu sa gratulovalo, medzi gratulantmi nechýbala ani Mgr. Nađežda Babiaková, primátorka mesta, ktorá jubilantovi odovzdala kyticu ruží.

Zdar Boh!

Milan Durbák

Slovenské banské múzeum srdečne blahoželá Jozefovi Labudovi k životnému jubileu!

Koncom októbra oslávil 70. narodeniny Jozef Labuda, dlhoročný riaditeľ Slovenského banského múzea, ktorý svojou prácou zásadne prispel k rozvoju a propagácii historického dedičstva Slovenska.

Počas svojho pôsobenia sa pán Dr. Labuda venoval záchrane a zveľaďovaniu baníckych pamiatok. Za svoju dlhoročnú prácu v tejto oblasti získal Jozef Labuda viaceré prestížne vyznamenania a poďakovania, ako napríklad:

- ďakovný list Mesta Banská Štiavnica za zásluhy o zapísanie Banskej Štiavnice na Listinu svetového a prírodného dedičstva UNESCO (1994),
- medailu za rozvoj slovenského múzejníctva pri príležitosti životného jubilea (udelil Zväz múzeí na Slovensku v roku 2004),
- čestný odznak ministra za zacho-

vania tradícií (udelil minister hospodárstva SR v roku 2014),
- bronzovú plaketu a ocenenie Spolupracovník Archeologického ústa-

vu Slovenskej akadémie vied za významnú spoluprácu v rozvoji archeologického výskumu na Slovensku a podporu vedeckého programu Archeologického ústavu SAV (udelil Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied v Nitre v roku 2014). Tieto ocenenia odrážajú jeho aktívne osobné nasadenie pre zachovanie a prezentáciu slovenského montánneho dedičstva. Vďaka jeho neúnavnej práci a odbornosti sa dnes môžeme pyšiť mnohými uchovanými historickými hodnotami Banskej Štiavnice a celého regiónu.

Kolektív zamestnancov Slovenského banského múzea praje jubilantovi pevné zdravie, veľa radosť a spokojnosti v osobnom živote. Vyjadrujeme tiež našu vďaku za jeho dlhoročný prínos pre uchovávanie kultúrnych hodnôt Slovenska.

Foto: Lubomír Lužina

SBM

oznamy,
spomienky

Spomienka

„Už len kyticu kvetov na hrob Ti môžeme dať, spokojný, večný spánok môžeš Ti priat.“

Dňa 3. novembra uplynulo 19 rokov, čo nás navždy opustila Alenka Jarábeková. S láskou a úctou spomíname...

Smútiaca rodina

Spomienka

Dňa 4. novembra 2024

sme si pripomenuli 3. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný syn, manžel, brat a kamarát Štefan Murár. Ti, ktorí ste ho poznali a mali radi, venujte mu spolu s nami tichú spomienku. S láskou spomínajú

manželka a syn Šteško, mama a ostatná rodina

Poďakovanie

Touto cestou chceme poďakovať všetkým, ktorí sa prišli rozlúčiť s našou drahou mamkou, tetou, švagrinou, krstnou mamou a kmotrou Vilnou Ďuricovou, ktorú si povolal náš Pán dňa 21.10.2024. Ďakujeme za kvetinové dary a modlitby. Osobitná vďaka patrí všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli v súvislosti s prípravou a realizáciou pohrebného obradu, ako aj všetkým, ktorí akokoľvek pomáhali našej drahej v posledných rokoch jej života so zvládaním jej zdravotných problémov. Pán Boh vám to všetkým odplať!

Smútiaca rodina

Štvrtok, 14. 11. 2024,
v čase o 17.00 h

BESEDA

S LENKOU ŽOFAJVOU,

s autorkou, manažérkou a mamou troch detí.

Byť rodičom v dnešnom svete je niekedy veľmi náročné. V spolupráci s mestskou knižnicou sme pre Vás pripravili besedu s autorkou dvoch odborných a láskavých kníh: Sprievodca rodiča dnešného (Prvý rok) a Sprievodca rodiča dnešného (Druhý rok).

Na besede sa budete môcť dozvedieť, ako jej knihy vznikali, ale podelí sa aj o osobné postrehy a skúsenosti s rodičovstvom v dnešnom svete.

Na besede si budete môcť knihy zakúpiť aj s podpisom autorky.

Vstupné: ZDARMA

Kontakt: viktoriamichalska@banskastiavnica.sk

Štvrtok, 21. 11. 2024,
v čase o 16.00 h

Zážitkový Predvianočný Voskove workshop.

SVIEČKY A VIANOČNÉ

OZDOBY ZO VČELIEHO VOSKU

Pozývame Vás zažiť kúzlo výroby sviec a vianočných ozdôb zo včelieho vosku. Vyrobia si sviečky, ktoré krásne prevoňajú Váš domov sladkou medovou vôňou, krásne horia, nestekajú a dodajú šmrnc každému stolu, vencu či svietniku. Ozdoby na stromček budú závesné a určite originálne doplnia Vašu vianočnú výzdobu. Workshopom Vás bude sprevádzať Kristína Hudcová, ktorá sa tvorbe venuje už štyri roky a je aj tvorcom včelích produktov pod názvom Voskove.

Príďte s nami stráviť predvianočný čas. Príďte si s nami spoločne vytvárať vianočné spomienky, načerpať vianočnú náladu a vytvoriť si originálne hand-made dekorácie.

Vstupné: 10 € dospelý, 5 € dieťa

Na workshop je potrebné vopred sa prihlásiť z dôvodu obmedzeného počtu miest. Kontakt: voskove.voskove@gmail.com, 0915/302329.

V mesiacoch november, december

KURZ PREDPÔRODNEJ PRÍPRAVY

Pozývame Vás na 8-týždňový kurz predpôrodnej prípravy.

Je vhodné absolvovať ho v ktoromkoľvek týždni tehotenstva.

Postupne preberieme všetko, čo potrebujete vedieť počas tehotenstva a v prvých mesiacoch s miminkom. Kurz je vhodný pre maminky, ktoré čakajú prvé dieťaťko, ale aj pre Vás, ktorým prvé tehotenstvo, pôrod alebo šestonedelie nedopadlo podľa predstáv a na ďalšie sa chcete lepšie pripraviť.

Kurz bude prebiehať pod dohľadom certifikovanej laktáčnej poradkyne a poradkyne pre zdravé nosenie. Kurz je vypracovaný za pomoci odborníkov. Cena kurzu (8 týždňov po 2 hodiny) je 80 €. Na kurz je potrebné sa vopred prihlásiť. Kurz bude prebiehať v poobedňajších hodinách, podrobnosti preberieme telefonicky: 0902/220530.

Festival vlny

v Kammerhofe v Banskej Štiavnici

Slovenské banské múzeum (SBM) a OZ Iniciatíva za živé mesto pozývajú na ďalší ročník podujatia Festival vlny.

Uskutoční sa v priestoroch Kammerhofu v Banskej Štiavnici **9. novembra 2024 od 10.00 h do 18.00 h**.

Bude oslavou renesancie spracovania ovčej vlny na Slovensku a vyzdvihne návrat k tradičným remeselným technikám ako pradenie, tkanie, pletenie, farbenie, ktoré sa dnes stávajú súčasťou moderného životného štýlu a trendu „spomalenia“ života. Festival vlny predstaví nielen historické korene textilných techník, ale aj ich súčasný význam a nové kontexty. Pre návštevníkov bude pripravený bohatý program, ktorý ponúkne možnosť nielen obdivovať prácu skúsených remeselníkov, ale sa aj aktívne zapojiť do tvorivých dielní. Súčasťou programu budú prednášky a ukážky spracovania vlny z historického i súčasného pohľadu. V Banskej Štiavnici v minulosti pôsobil podnik špecializujúci sa na výrobu pletených odevov a textílií - Pleta Banská Štiavnica. Módna prehliadka na festivale znovu vráti na pódium niekoľko zaujímavých modelov tejto značky. Výstava „Tri x Vlna“ z dielne Podpolianskeho osvetového

strediska vo Zvolene ponúkne pohľad na rôzne súčasné prístupy k spracovaniu vlny. Nebudú chýbať vlnené a pleťárske odevy zo zbierkového fondu múzea. Festival prinesie ukážky diel od renomovaných autorov tvoriacich pod značkami Gubaňa, Manuzóna, Moruša, Vlnárska manufaktúra či Momoko. Súčasní spracovatelia vlny budú svoje výrobky ponúkať na predaj. Počas celého podujatia si záujemcovia budú môcť vyskúšať pletenie vlny, štrikovanie, háčkovanie, pradenie alebo iné textilné techniky pod vedením skúsených lektorov.

Festival vlny je ideálnou príležitosťou, ako si nielen pripomenúť staré remeslá, ale aj zažiť výnimočný deň. Vlna sa vás dotkne, inšpiruje a v podobe rôznych výrobkov poteší. A to nielen vás, ale aj vašich blízkych. Tešíme sa na vás! Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Vstupné: 3 € / osoba.

Kontakt: Slovenské banské múzeum, Kammerhof - Baníctvo na Slovensku, Kammerhofská 2, 969 01 Banská Štiavnica, e-mail: infobs@muzeumb.sk, tel.: 045/694 94 18, 0918 990 450

Martina Kminiaková, SBM,
Odbor marketingu, propagácie
a environmentálnej výchovy

Po letnej prestávke opäť otvára svoje brány Materské centrum

Otváracie hodiny:

pondelok: 8.00 – 12.00: knižnica,
12.30 – 15.00: otvorené MC
utorok: 8.00 – 15.00: otvorené MC,
po 16.00: aktivity, semináre,
workshopy
streda: 8.00 – 12.00: knižnica,
po 12.30: čitateľský klub
(pre deti ZŠ)
štvrtok: 8.00 – 15.00: otvorené MC,
po 16.00: aktivity, semináre,
workshopy
piatok: 8.00 – 15.00: otvorené MC

Materské centrum slúži na podporu rodín, ako bezpečné miesto pre stretávanie sa rodičov s deťmi, či budúcich mamičiek. Slúži na oddych, socializáciu a zmysluplné trávenie času s deťmi. Cieľom je znížiť izolovanosť, budovať u detí prvé sociálne vzťahy, zmierňovať strach z kolektívu. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

Erasmus+ v Splite:

Na ceste za inováciami v pedagogike

V dňoch 28.9. až 4.10.2024 sa naše kolegyně z Materskej školy 1.mája v B. Štiavnici zúčastnili vzdelávacích kurzov Erasmus+ v Splite v Chorvátsku.

Kurz „Udržateľnosť vo vzdelávaní- zavádzanie zeleného a ekologického štýlu“ sa zaoberal množstvom tém týkajúcich sa odpadového hospodárstva so zameraním na ekologický životný štýl. Prednášky a workshopy sa zameriavali na rôzne aspekty udržateľnosti od ekologického hospodárstva po sociálne inovatívne prístupy. Keďže sa kurz konal v krásnom meste v Splite, ktorý bol obklopený nádhernou prírodou a ekologickými iniciatívami, okolie vytváralo ideálne prostredie na učenie a reflexiu. „Uvedomila som si, ako veľmi je dôležité začleniť udržateľnosť do našich životov“ tvrdí Nikola Tancošová, p učiteľka v elokovanej triede na Štefultove, „tento kurz mi po-

skytol poznatky a inšpirácie na pokračovanie a rozvíjanie sa v tejto oblasti. Kurz bol cenou príležitosťou pre môj profesijný rozvoj a osobný rast, ale taktiež mi poskytol mnoho vedomostí a zručností potrebných na podporu udržateľného rozvoja a ochranu našej planéty“. Ďalší kurz „Preskúmanie sveta umelej inteligencie a Chat GPT pre učiteľov“ sa zameriaval na integráciu moderných technológií do pedagogickej praxe. Tohto kurzu sa zúčastnila Mgr. Zuzana Strhárska, sociálny pedagóg. „Počas týždňa kurzu sme sa venovali rôznym témam, ktoré sú kľúčové pre efektívne využívanie umelej inteligencie vo vyučovaní. Aktívne som sa zapájala do workshopov, kde sa preskúmali nové nástroje a stratégie, ktoré môžu učiteľom pomôcť uľahčiť vyučovanie a získať nové nápady. Kurz bol veľmi inšpiratívny. Naučila som sa, ako môžem využiť umelú inteligencia na zefektívnenie svojich vyučovacích metód a uvoľnenie času na iné dôležité úlo-

hy. Mali sme možnosť zdieľať svoje skúsenosti aj medzi ďalšími účastníkmi kurzu z rôznych krajín EÚ a navzájom si pomáhali pri implementácii týchto technológií do každodennej praxe.“ Medzi hlavné aktivity patrili aj praktické úlohy a cvičenia, ktoré nám ukázali, ako môžeme tento nástroj využiť na generovanie nových nápadov, na tvorbu pracovných listov, či dokonca na pomoc pri hodnotení žiakov. Osvojila som si množstvo nových stratégií, ktoré plánujem implementovať vo svojej práci. Tieto kurzy boli nielen príležitosťou na osobný a profesionálny rast, ale aj cenným krokom smerom k modernizácii vzdelávania v Slovenskej republike. Stávame sa tak súčasťou globálneho trendu, ktorý posúva hranice tradičného vyučovania a otvára dvere novým možnostiam. Grant Agreement No.: 2024-1-SK01-KA121-SCH-000199707

N.Tancošová, Z. Strhárska

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Piatok 8.11. o 18:30 h

Anora

Komédia, dráma, 139 min., P:15, vstupné:6€. Prečo by sexuálna pracovníčka nemohla túžiť po skutočnej láske? Anora je ešte tak naivná, že taký sen má. Keď si ju v jej „materskom“ klube objedná mladý, bohatý a divoký Rus Ivan, vsugeruje si, že práve on je ten pravý. Jej životnému rozhodnutiu bude predchádzať pestrá séria sexuálnych čísel, niekoľko lajn koksu, množstvo vypitého alkoholu a pár dní strávených v Ivanovom prenajatom luxusnom dome.

Utorok 5.11. o 18:30 h

Tatami

Dráma, 103 min., P:15, vstupné:6€. Iránska džudistka Leila a jej trénerka Maryam cestujú na majstrovstvá sveta v džude s úmyslom priniesť domov prvú iránsku zlatú medailu. V polovici majstrovstiev dostanú od islamskej republiky príkaz, aby Leila predstierala zranenie a prehrala, inak ju označia za zradkyňu štátu. Keďže je v stávke jej sloboda a sloboda jej rodiny, Leila stojí pred nemožnou voľbou: podriaďiť sa iránskej režimu, ako ju prosí jej trénerka Maryam, alebo zabojovať o zlato.

Sobota 9.11. o 18:30 h

Red One

Akcia, komédia, 123 min., P:12, vstupné:6€. Po šokujúcom únose z Severného pólu sa musí veliteľ jednotky E.L.F. (Wayne Johnson) spojiť s neslávne známym lovcem odmienu (Chris Evans), aby spoločne zachránili Vianoce.

Nedeľa 10.11. o 16:00 h

Nedeľa 17.11. o 16:00 h

Pyšná princezná

Animovaný, 85 min., P, vstupné:6€. Animovaný film Pyšná princezná rozpráva príbeh kráľa Miroslava, ktorý sa zamiluje do obrazu krásnej, ale pyšnej princeznej Krasomily. Aby získal jej srdce, vydá sa do Polnočného kráľovstva v prevleku za prostého záhradníka. Následne objaví neobyčajnú spievajúcu kvetinu, ktorá očarí aj samotnú princeznú.

Nedeľa 10.11. o 18:30 h

LÓVE 2

Triler, 101 min., P:18+, vstupné:6€. Romantický vzťah Maťa a Veroniky sa zmení na komplikovaný život nebezpečný trojuholník. Zasiahne ich brutálny boj o moc, v sieti intríg a korupcie v tieni mafie, ktorá sa nešťastí ani politickej vraždy. Thajsko sa zdá byť dostatočne ďaleko - ideálny úkryt pre pár zločincov z východnej Európy, ktorí netušia, že sa sami môžu stať ľahkou korisťou pre väčších predátorov.

Utorok 12.11. o 18:30 h

Prezidentka

Dokumentárny, 109 min., P:12, vstupné:6€. Prelomové momenty politického aj osobného života prezidentky Zuzany Čaputovej. Ako sa rodia rozhodnutia z pozície hlavy štátu a formuje budúcnosť krajiny?

Bohatý kultúrny november

Aj na predposledný mesiac v roku sme si pre návštevníkov kultúrneho centra pripravili viacero atraktívnych podujatí.

Prvý z nich je koncert plný energie. Herečka a speváčka **Barbora Švidraňová (14.11.2024)** s bratom Šimonom trávi čas nielen v štúdiu, ale aj na koncertných pódioch. Ich dokonalú hudobnú symbiózu na vystúpeniach zvyrazňujú i zvuky basovej gitary, saxofónu, bicích nástrojov, gitary a, samozrejme, klávesov. Repertoár, ktorý Basie Frank Band ponúka na vystúpeniach, je rovnako pestrý, ako aj žárové preferencie jednotlivých členov kapely. Šesťčlenná kapela vie ako rozprúdiť poriadnu zábavu pódiovou šou s dávkou pozitívnej energie, a to nielen vďaka vlastnej tvorbe, ale aj niekoľkými aranžmánom známych skladieb.

Divadelná komédia **Sobášny list (15.11.2024)** je posledným divadelným predstavením, ktoré sme naplánovali na tento rok. Svetový satirik a humorista, spisovateľ Ephraim Kishon sa narodil v Budapešti v Maďarsku pod menom Ferenc Hoffmann (23.8.1924). Divadelná hra „*Sobášny list*“ je z prostredia obyčajnej židovskej rodiny, ktorá odišla z Kibucu niekedy v druhej polovici 20.storočia. Muž pracuje a je hrdý na to, že zarába dostatočne na to, aby jeho manželka nemusela pracovať. Tak sa to patrí. Majú dcéru súcu na vydaj. Má nápadníka, mamičkinho synáčka. Celý život už dospelého Roberta riadi mamička od obsahu jeho vreciek až po svadbu, všetko musí byť na sto percent v poriadku. Nastáva problém so sobášnym listom rodičov nevesty, ktorý sa stratil. Vzniká

množstvo vtipných situácií medzi starými manželmi, vyplávajú na povrch dlhoročné prania a sny, ktoré sú konfrontované s realitou. E. Kishon s majstrovským vtipom rozmotáva kľbko deja a zase ho majstrovsky zamotáva. Divák sa pobaví aj prekvapí zvratmi o osudoch dovedy tak všedného a stereotypného života rodiny. Hrajú Martin Mňahončák, Soňa Norisová, Dominika Žiaranová a David Hartl. Pre tých, ktorí majú radi zborový spev pripravujeme vystúpenie hostí z Banskej Bystrice. **Spevácky zbor Hron (16.11.2024)** je amatérske vokálne teleso so sídlom v Banskej Bystrici na Slovensku, pomenované podľa rieky Hron, ktorá preteká stredným Slovenskom vrátane mesta. Zbor, ktorý založili v roku 1949 miestni učitelia s podporou Slovenského kultúrneho centra, má v repertoári zborové diela od renesancie až po súčasnosť. Hoci členovia zboru pochádzajú z rôznych profesionálnych prostredí, nie sú to profesionálni speváci, ale skôr nadšení amatéri, ktorých je v súčasnosti približne 30. Počas svojej 75-ročnej histórie sa zbor Hron zúčastnil na mnohých súťažiach a účinkoval na rôznych podujatiach, vrátane cirkevných i svetských koncertov. V našom meste vystúpi spoločne so spevokolom Štiavničan.

Pre deti sme nachystali **vystúpenie Haničky a Murka (23.11.2024)**. Zabaviť sa môžu so škôlkarkou Haničkou, jej kocurikom Murkom, ich veľkou kamarátkou Kajkou a s ich naozaj milými zvieracími kamošmi v životnej veľkosti! Spoznajú nezbedného Capka, veselého Opičiaka, priateľského Červíka a milú Žabku. Všetci spoločne spievajú, tancujú a zabávajú sa s deťmi. Vystúpenie je interaktívne a je originálnou kombináciou živého a dynamického koncertu a divadla. V programe budú počuť 12 obľúbených pesničkových hitov, ktoré majú na youtubovom kanáli Haničky a Murka desiatky miliónov videní. Predpredaj lístkov na podujatia na www.banskastiavnica.sk/kultura, ticketlive.sk a v Informačnom centre na Námestí sv. Trojice.

Rastislav Marko, OKŠAMK

Štvrtok 14.11. o 18:30 h

- titulyky

Sobota 16.11. o 18:30 h

- dabing

Gladiátor 2

Akcia, dobrodružný, 150 min., P:15, vstupné:6€. Koloseum opäť otvára svoje brány. Bezmála štvrtstoročie potom, čo ho svojou krvou skropil legendárny gladiátor Maximus, ocitne sa v aréne ďalší bojovník, ktorý otriasie základy samotného Ríma. Opäť pri tom bude legendárny režisér Ridley Scott.

Piatok 15.11. o 18:30 h

Konkláve

Triler, mysteriózny, 120 min., P:12, vstupné:6€. Po nečakannej smrti milovaného pápeža je kardinál Lawrence poverený dohľadom nad voľbou novej hlavy katolíckej cirkvi. Kardináli z celého sveta sa zhromaždia za zamknutými dverami Sixtínskej kaplnky, aby si spomedzi seba zvolili toho najlepšieho. Horúcich kandidátov je niekoľko, ale kardinál Lawrence postupne odhaľuje isté fakty, ktoré by mohli otriasť samotnými základmi Cirkvi.

Nedeľa 17.11. o 18:30 h

The Apprentice: Príbeh Trumpa

Dráma, životopisný, 120 min., P:15, vstupné:6€. New York, 70. roky 20. storočia. Donald J. Trump sa snaží vymaniť z tieňa svojho vplyvného otca a presadiť sa na manhattanskom trhu s nehnuteľnosťami. Na začiatku svojej kariéry stretáva politického stratéga Roya Cohna, ktorý sa stáva jedným z najdôležitejších ľudí v jeho živote.

Utorok 19.11. o 18:30 h

V kuchyni

Dráma, 139min., P:15, vstupné:6€. Počas piatkovej obedňajšej špičky boli v reštaurácii The Grill, turistickéj pasce v New Yorku, ktorá obsluhuje tisíce zákazníkov, z pokladne ukradnuté peniaze a všetci zamestnanci sú vypočúvaní. Väčšina z nich sú nelegálni prisťahovalci, ktorí sa snažia udržať si svoju prácu, jediné legitímne miesto na svete, a zároveň pripravujú nekonečné množstvo jedál a usilujú sa držať krok s neustálym prílevom objednávok. Jedným z kuchárov je Pedro, mladý Mexičan, ktorý hľadá v živote viac, než mu ponúka jeho práca.

Štvrtok 21.11. o 18:30 h

Rok vdovy

Dráma, 109 min., P:12, vstupné:6€. Tlmočnica Petra sa vplyvom tragickej udalosti musí zmieriť s tým, že sa z nej v štyridsiatich rokoch stala vdova. Čoskoro zistí, že zámutok nie je jedinou výzvou, ktorej musí čeliť. Prídava sa starosť o dospievajúcu dcéru a tlak zo strany manipulatívnej svokry. A potom tu je celá byrokratická mašinéria, ktorá smrťou človeka oživa: hypotéky, pôžičky, nájom, poplatky, nekonečné dedičské konanie. Medzi troskami svojho života však Petra krok za krokom nachádza odvahu k novému začiatku.

Vynikajúci úspech

Richarda Hrušovského na MS
Majstrovstvá sveta v Trifecte (Sparta Trifecta World Championship 2024), ktoré sa konali priamo v kolíske všetkých Spartanov, gréckej Sparte ukázali nezlomnú silu a vytrvalosť všetkých pretekárov a priniesli aj skvelé výsledky. Medzi svetovou elitou nás reprezentoval aj Štiavničan Richard Hrušovský, ktorý sa umiestnil na stupni víťazov. Súťažilo sa v kategóriách PRO a AGE Group, kde v nedeľňajšom (3.11.) BEASTe sa náš Richard umiestnil na celkovom bronzovom mieste po zrátaní časov zo všetkých troch pretekov.

Prinášame výsledky:

AGE Group
Muži 50-54
Sparta Super 10K:
4. miesto: 1:05:21
Sparta Sprint 5K:
5. miesto: 41:54
Beast
AGE Group
Muži 50-54
3. miesto: Richard Hrušovský
2:43:24
Trifecta World Championship
Muži 50-54
3. miesto: Richard Hrušovský
4:30:40
Srdečne blahoželáme k historickému úspechu, ďakujeme za vynikajúcu reprezentáciu mesta a Slovenska a prajeme veľa športových úspechov!
Zdroj: Spartan Race Slovakia

ŠN

Flešky zo ZUŠ-ky

12. september 2024, Koncert z diel veľikánov českej hudby /ZUŠ BŠ/

Koncert z diel veľikánov českej hudby Antonína Dvořáka a Bedřicha Smetanu v interpretácii sopranistky a pedagogičky Márie Tomanovej za klavírnej korepetície klaviristu Bohdana Kovala sa uskutočnil dňa 12. septembra v koncertnej sále ZUŠ. Žiaci i pedagógovia mali možnosť hlbšie načrieť do krásy vokálnej tvorby nám blízkych českých autorov v precíznej a jedinečnej interpretácii hlasovej pedagogičky a opernej speváčky pani Márie Tomanovej.

27. september 2024, Majstrovské gitarové kurzy

Koncom septembra sa p. uč. Karolína Bušková Rumanová zúčastnila so svojou žiačkou Alicou Knezovičovou majstrovských gitarových kurzov. Viedol ich David Pavlovits, pedagóg z Hudobnej fakulty Univerzity v Szegede. Tento rok sa konali už 16. medzinárodné interpretačné dni klasickej gitarovej hry na pôde Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta v Banskej Štiavnici. Ich hlavným organizátorom je doc. Mgr. art. Adam Marec, ArtD. Pán Pavlovits bol úprimne nadšený Alickinou prirodzenou muzikalitou a hudobnou predstavivosťou, ale aj prehľadom v dejinách hudby či harmonickou analýzou v danej skladbe, a to všetko v anglickom jazyku. V rámci festivalu sa konajú večerné koncerty, kde sa vždy predstavia vyučujúci lektori. Vrcholom tohto ročníka bol koncert mladého poľského virtuóza Mateusza Kowalského, jedného z najlepších mladých gitaristov na svete! S Alicou sme zažili neopakovateľný umelecký zážitok a neskôr večer sa konalo odovzdávanie certifikátov pre účastníkov kurzov a posekanie pri jedle spoločne s pedagógmi. Ďakujeme HUAJI aj pani učiteľke Karolínke Buškovej Rumanovej za prípravu, sprevádzanie, motiváciu.

10. október, Plenárne rodičovské združenie ZUŠ

Na tomto stretnutí „zúškárskych“ rodičov sme sa poďakovali pani Mgr. Denise Slezákovéj za jej dlhoročnú prácu ako predsedníčky Rady rodičov a podporu našej školy. Novou predsedníčkou sa stala Mgr. Katarína Gogová. Novými členmi Rady rodičov pri ZUŠ sa stali pani MUDr. Žofia Ruščáková, pani Andrea Garaiová a Mgr. Ľubica Gdovinová.

Z podujatia Salamander a baníctvo očami detí FOTO ARCHÍV ZUŠ BŠ

11. október 2024, Salamander a baníctvo očami detí /Ruinbar/

V piatok 11. októbra o 10.30 h sme v priestoroch Ruinbaru baníckymi piesňami spestrili vyhodnotenie a vernisáž výtvarnej a literárnej súťaže Salamander a baníctvo očami detí 2024. Organizuje Pohronské osvetové stredisko. Výtvarníci ZUŠ Banská Štiavnica aj Elokovaného pracoviska ZUŠ v Banskej Belej sa zapojili do výtvarnej súťaže Pohronského osvetového strediska Salamander a baníctvo očami detí a mládeže (2024). Zlatá a strieborná jašterička spolu s permoníkmi a baníkmi na obrázky preniesli Salamandrový sprievod a banícku tradíciu. Porota naše práce a tvorivé počiny ohodnotila špeciálnou cenou, ktorú prevzali pani učiteľky Z. Hilbertová a M. Knezovičová, zo srdca všetkým gratulujeme. Speváciovia zo Zboríku zaspievali prítomným deťom a rodičom 4 banícke piesne: Vstávaj Hanzo hore, Už doznel zvonca hlas, Huntštosiar, huntštosiar a Dolnú bránu. Janko Chovanec ako permonik imitoval drevkami zvuk klopačky, ktorá baníkov zvolávala do bane. Výtvarné dielka je možné zhladať v priestoroch Ruinbaru do 4. novembra.

17. október 2024, Výchovný koncert študentov Konzervatória J. L. Bellu /ZUŠ/

Vo štvrtok 17. októbra sa v našej ZUŠ uskutočnil výchovný koncert študentov Konzervatória J. L. Bellu z Banskej Bystrice. V klavírnej spolupráci pána docenta Mateja Arendárika sa študenti predstavili pestrým programom. Koncertnú sálu oživil spev (Sofia Linková, Michaela Founis), ktorý sa striedal s hrou na klavír (Filip Prievalský), saxofón (Oliver Gombkötö), priečnu flautu (Liliana Varlová), klarinet (Dominika Rendlová – naša bývalá žiačka), či husle (Alžbeta Milovská). Zazneli diela Mozarta, Paganiniho, Dvořáka, Prokofieva, Bize-

ta či Langer. Koncert sprievodným slovom o vzniku a pôvode skladieb, o živote či diele konkrétnych hudobných skladateľov konferovala Alexandra Haasová. Na záver sa štyria hráči hry na bicie nástroje Adam Guláš, Roman Daubner, Matúš Tuček, Jakub Turác prezentovali efektou skladbou pre marimbu a perkusie – bongo a bubny. Naši žiaci ako aj pedagógovia sa veľa dozvedeli, precítili živú hudbu a načerpali z interpretácií konzervatoristov veľa krásneho. Za organizáciu podujatia ďakujeme vedeniu konzervatória, pánom šóferom a zvlášť pani profesorke Márii Tomanovej.

21. október 2024, Mesto pre dôchodcov /kultúrne centrum/

V pondelok 21.10. ZUŠ prispela trom vstupmi na podujatí mesta organizovaného z príležitosti októbra, mesiaca úcty k starším. V dvoch vstupoch o 9.00 a 11.00 h zaspievali po príhovore pani primátorky našim skôr narodeným Banskoštiavničanom speváciovia zo Zboríku i sólisti (Hanka Kminiaková, Žofka Necpálová, Alžbeta Palášthyová, Patrik Kuchta, David Knížek). Pripravili Irena Chovanová, Andrea Halibožeková a Tereza Beňová. Husľami piesne doplnili Ľubka Kuchtová a p. učiteľ Juraj Janiczek, kachonom p. učiteľ Matúš Piatrov. Gitarovým duetom potešili žiačky p. učiteľky Karolíny Buškovej Alicka Knezovičová a Eliška Jarotová. Vo vstupe o 13.00 zahrli huslisti Peter Sopko a p. učiteľ Juraj a pod vedením p. učiteľky Petry Weisovej zaspievali Ninka Krajňáková a Izabela Baarová. Gitarou doplnil p. uč. Robko Borodajkevč. Pani Bartíkovej ďakujeme za pozvanie a starostlivosť.

Prípravujeme 19. novembra Jesenný koncert o 16.00 h v ZUŠ.

Irena Chovanová,
Miroslava Knezovičová

Bol jedným z nás, ale nezostal zabudnutý...

písať o podujatí JAMA 78 je pre bežného „smrteľníka“ pomerne ťažké.

Niektoré druhy a žánre umenia, ktoré sa počas takéhoto festivalu prelinajú sú pre laikov dosť náročné, ale možno o to vzácnejšie. Preto som aj ja musela nazrieť do niektorých dostupných zdrojov, vypočuť si ľudí erudovaných, aby mi čo to o celom podujatí prezradili. Avšak jediné plus uvádzam, že som Milana Adamčiaka poznala osobne, ako veľmi jednoduchého a skromného človeka. V tom čase som však vôbec netušila, čo je to za umelca. Sám nedával nijako zvlášť najavo svoje kvality. Kto je, odkiaľ prišiel a čo robil? A preto začnem právo týmto.

JAMA je udalosť súčasného umenia, (nielen) v krajine venovaná spomienke na konceptuálneho umelca, muzikológa, autora vizuálnej poézie, hudobníka a skladateľa Milana Adamčiaka (1946 – 2017), ktorý posledné roky svojho života prežil v ústraní v obciach Banská Belá a Podhorie, hoci jeho dielo je známe od Tokia po New York.

Tento ročník sa konal pod názvom JAMA 78 v dňoch 11. a 12. októbra 2024 v B. Štiavni, B. Belej a okolí. Program bol skutočne bohatý a už prezentovaný. Ja sa preto zameriam na dvoch ľudí z celého tímu, ktorí boli dušou a hlavou celého podujatia a ktorí sa práve o celom tomto diele vyjadrovali s veľkou úctou a rešpektom. Keď som prišla na otvorenie v piatok do Parter BSC, vo veľmi príjemnej atmosfére som stretávala v druž-

JAMA 78 - netradičný ranný koncert FOTO MAREK JANČÚCH

ných debatách rôzne osobky a na periférii tohto celého sa už pripravovali pečené zemiačky. Hneď z príchodu som oslovila pána, ktorý, ako potom vysvitlo, bol ten pravý, aby mi povedal veľa z toho, čo som chcela vedieť.

Fero Király (organizátor a spoluzakladateľ akcie) – V tomto priestore sa nachádzame preto, lebo tu rezidenčná platforma Banská St a nica Contemporary, ktorá s nami na programe JAMA roky spolupracuje, prevádzkuje galerijný priestor Parter BSC. Členovia Banskej St a nice poznali Milana Adamčiaka osobne a v čase jeho života mu poskytovali prostriedky na tvorbu. Preto chceme aj tu pripomenúť jeho život a dielo súčasným, živým umením. Milan Adamčiak bol intermediálny umelec. Spájal rôzne umelecké disciplíny – poéziu, hudbu, akciu, grafické partitúry. Za organizátorov akcie, ktorými sú ľudia zo Združenia ooo, poviem len toľko, že kultúra musí

žiť aj v regiónoch. V prípade JAMA je dôvodom špeciálne aj to, že Milan svoje posledné roky žil v tomto okolí. Najskôr v obci Podhorie a potom dožil v B. Belej. Zaujímavosťou je, že práve v tejto dedinke, v krčme u Miška je v jukeboxe nahrať aj hudba Milana Adamčiaka a návštevník si ju môže prehrať. Následne som sa dostala k ďalšej „tvorivej duši“.

Eva Vozárová (organizátorka a spoluzakladateľka akcie) – Nie je naším cieľom stavať Adamčiakovi pamätník, ale si ho stále pripomínať živým umením. Realizácia našich akcií bude aj na netypických miestach v Banskej Štiavni a okolí: od historickej budovy bývalej banskoštiavnickej akadémie v botanickej záhrade cez evanjelický kostol až po lúky, stodoly, krčmu v Banskej Belej a pod. Kladieme veľký dôraz na prírodu a exteriér a preto sa veľa aktivít bude odohrávať práve tam.

Daniela Sokolovičová

Futbal

Vítazstvo U15

Posledné kolo jesennej časti II. ligy U15 SsFZ sa skončilo víťazstvom 3:0, za Sitno skórovali 18' J. Kmiňniak, 50' L. Tereň a 68' E. Winner. Chalani, gratulujeme!

Výber U11 SSFZ v zastúpení 4 hráčov Sitno

Počas minulého týždňa sa uskutočnil turnaj Stredoslovenského futbalového zväzu (SSFZ), ktorý sa odohral v Žabokrekochoch a zúčastnili sa na ňom výbery všetkých oblastných výberov Stredného Slovenska. ObFZ ŽIAR nad Hronom po niekoľkých spoločných tréningoch nominoval 4 našich hráčov U11- D. Micháleka, V. Farárika, L. Machoviča a K. Pellegriniho. Chalani odohrali dobrý turnaj, D. Michálek sa zároveň stal Najlepším hráčom OBFZ ZH. Gratulujeme a ďakujeme za reprezentáciu!

Bavíme sa futbalom!

FK Sitno BŠ

Kluby zdravia

Kluby zdravia a MsÚ, odd. KŠaMK v Banskej Štiavni vás pozývajú na prednášku lektorky OZ Život a zdravie Mgr. Nicol Duronovej „Bylinky a korenie pre zdravie“.

Kedy: 26. novembra 2024

Čas: 17.00h

Miesto:

KC- Kammerhofská 1, BŠ (kaplnka)
Odborný garant:

Univerzita Loma Linda

Info: www.klubyzdravia.sk

Kluby zdravia na Slovensku organizuje Občianske združenie Život a zdravie.

OZ Život a zdravie

Príbehy SNP na Základnej škole Jozefa Horáka

V utorok 22.10.2024 sa naši ôsmaci a deviataci zúčastnili divadelno-hudobného projektu, ktorého cieľom bolo pochopiť príčiny, fakty a následky SNP cez tri reálne historické príbehy. Edukačné predstavenie bolo venované 80. výročiu SNP.

Herci z Divadla Jozefa Gregora Ta-

jovského vytvorili cez emočne vypäté výstupy pre našich žiakov priestor precítiť dané historické udalosti. Zážitok bol podčiarknutý jednak originálnou hudbou vytvorenou špeciálne pre dané predstavenie, ale zazneli aj staré regrútske piesne, hymna SNP či ľudové a umelé piesne s vojnovou a povstaleckou tematikou.

ZŠ J. Horáka

Z predstavenia k 80.výročiu SNP FOTO ARCHÍV ZŠ J. HORÁKA BŠ

inzercia

■ Predám 4 ks 25 l plastové súdky,
tel.č.: 0907 423 275

služby

■ Stavíme kamenné múry, klenby
a iné, projektový návrh a cenová po-
nuka v cene! Tel.č.: 0902 147 715
■ Tesárske, stolárske práce, tel.č.:
0902 147 715
■ Drenáže okolo domu, drenážne
systémy, odvlhčenie domu, tel.č.:
0902 147 715

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov
nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700

Pracovná doba:

Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

HĽADÁTE LEKÁRA S PROFESIONÁLNYM A
MODERNÝM PRÍSTUPOM PRE SVOJE DIEŤA?

UVAŽUJETE O ZMENE?

Banskobystrický kraj otvoril novú všeobecnú
ambulanciu pre deti a dospelosť v BANSKEJ ŠTIAVNICI.

AMBULANCIA PONÚKA:

- ♥ moderné zariadenie
- ♥ milá a skúsená pani
doktorka a sestrička
- ♥ možnosť objednať sa online
- ♥ jednoduchý prístup
a parkovanie

AMBULANCIA
BANSKOBYSTRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

☎ 0948 206 928

📍 Energetikov 1, Banská Štiavnica
(zdravotnícke zariadenie pri lekární Mima)

DONÁŠKA
AŽ K VAŠIM
DVERÁM

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

Ošetrovanie
a rez stromov

Arboristika

Rez živých plotov, výsadba stromov, výrub stromov, štiepkovanie a odvoz drevnej hmoty

☎ 0904 842 323 🌐 www.citytrees.sk

L.N.Trade Pod Sitnom
registrovaný sociálny podnik

ponúka:

- ▶ stavebnú činnosť
- ▶ murárske práce

☎ 0911 772 771

Tepovanie Banská Štiavnica

Priamo u Vás doma...
Domácnosti, penzióny, hotely, kancelárie

0918 427 004

Tepovanie Sedačiek, stoličiek, koberec a pod.
Čistenie kože, koženého nábytku
Impregnácia kože

Nenechajte si zhrdzaviť vaše auto!
Služi Vám vaše auto, ale váš podvozok je
poškodený kríziou od pospyu?

Kontroly a údržby podvozkov (i pred STK)

Vyčistenie nečitateľného VIN čísla vozidla

Opravy a údržby motorových vozidiel.

Opravy skorodovaných častí zvaráním a
protikoróznym nástrekom - (gumoasfalt).

Zvámočnícka výroba i z nerezu

Servisné a údržbárske práce
po dohovore aj iné služby...

ARTEAM BS 0903 391 035

TANEČNÝ WORKSHOP

Viktória Sýkorová DiS.art.

Kedy ? 20.11. 2024

O kolkej ? 16:00

Kde ? Tanečná sála v ZŠ J. Kollára Banská
Štiavnica

Štýlom tanca sa nechaj prekvapiť

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
■ redaktor: Mgr. Michal Kríž ■ redakčná rada: Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-
charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ jazyková úprava: Katarína Kissová ■ sadzba a dizajn: Mgr. Má-
ria Sisková ■ adresa redakcie: Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica,
tel.: 045 6949652, 0918 688 850, e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP
do dňa 6.4.1994 ■ vydavateľ: Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ evidenčné číslo: EV 4429/11
■ ISSN 1337-8023 ■ tlač: Nikara, Krupina ■ redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov! Nevyžiadané rukopisy a fotografie
redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho pí-
somného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

